

Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare

Comisia Națională
a Pieței Financiare are
un nou Consiliu de experti

2

Monitor al pieței financiare

Market

<http://www.capital.market.md>

Nr.5 (525)

Miercuri, 12 februarie 2014

Pret: 5 lei

Vlad Musteață: Companiilor de construcții le este avantajoasă colaborarea cu agenții imobiliari

4

Banca Europeană de Investiții va acorda Moldovei până la 50% finanțare pentru investiții în proiectele agricole

Restul sumei va fi acoperită de alte organizații financiare internaționale sau de autoritățile locale. Acest lucru este relatat într-un comunicat de presă al BEI privind noul program de susținere a agriculturii și horticulturii din Moldova, despre lansarea căruia s-a anunțat oficial la finele săptămânii trecute.

Declarația privind intenția BEI de a implementa în Moldova un nou proiect de susținere a producătorilor de fructe, în valoare de 100 mil euro a fost semnat de ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, Vasile Bumacov și vicepreședintele BEI, Wilhelm Molterer, care este responsabil de activitatea structurii pe teritoriul țărilor Parteneriatului Estic. Oficialul BEI a menționat că acest acord este primul din istoria obligațiunilor Băncii Europene pentru Investiții în susținerea agriculturilor naționale a țărilor Parteneriatului Estic. Potrivit sursei citate, la inițiativa BEI vor fi acordate credite convenabile pentru realizarea în Moldova a proiectelor investiționale în sectorul privat și public. Programul va susține finanțat toată agricultura și mai ales ramura horticola, sădinea noilor plantații, investiții în infrastructura post-recoltă, prelucrare și logistică.

BEI susține că sectorul agricol are o importanță decisivă pentru

Potrivit sursei citate, la inițiativa BEI vor fi acordate credite convenabile pentru realizarea în Moldova a proiectelor investiționale în sectorul privat și public. Programul va susține finanțat toată agricultura și mai ales ramura horticola, sădinea noilor plantații, investiții în infrastructura post-recoltă, prelucrare și logistică.

BEI susține că sectorul agricol are o importanță decisivă pentru

Moldova, fiind o ramură importantă a economiei, unde lucrează cea mai mare parte a populației. Îmbunătățirea competitivității în sector, creșterea securității și a calității producției, precum și creșterea vânzărilor producției moldovenești pe piața internă și externă sunt prioritare pentru Guvernul Moldovei și BEI.

În 2010, BEI a lansat în Moldova proiectul Filiera Vinului cu o valo-

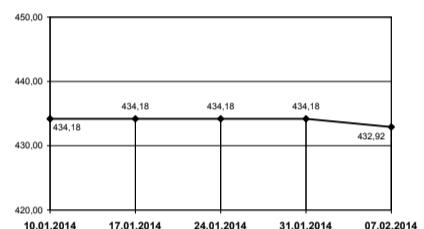
re totală de 75 mil. euro pentru susținerea și modernizarea industriei vinicole din țară, îmbunătățirea competitivității vinurilor moldovenești pe piețele-cheie, creșterea și diversificarea exporturilor. În luniile următoare BEI va lucra în cooperare strânsă cu MAI și alte structuri moldovenești la elaborarea planului de acțiuni pentru realizarea noii inițiative de cooperare în agricultură.

InfoMarket

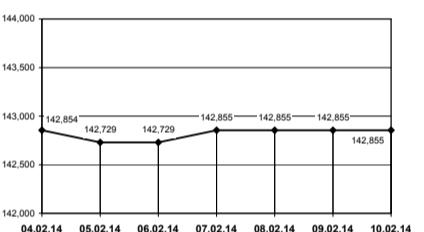
1 4 5 2 5 >

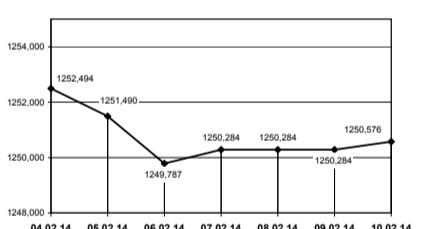
CNPF

Banking Stock Index – InfoMarket

EVM-Composite

Curs valutar
12.02.2014

Valuta	Rata	Cursul
EUR	1	18.3958
USD	1	13.4624
UAH	1	1.5654
RON	1	4.1071
RUB	1	0.3876

AVIZ

Redacția ziarului „Capital Market” desfășoară un tender pentru selectarea unei companii de audit pentru a audita activitatea Întreprinderii de Stat „Capital Market”. Companiile de audit pot depune cereri până la 24 februarie 2014.

Informații suplimentare
la numărul de telefon:
022 22 77 58.

Sumarul tranzacțiilor bursiere din săptămâna trecută

În perioada 3-7 februarie 2014 la Bursa de Valori a Moldovei au fost încheiate 20 de tranzacții cu acțiunile a 10 emitenți. Volumul total al tranzacțiilor a constituit 1,0 mil. lei.

În Secția de Bază a Bursei au fost tranzacționate valorile mobiliare a 7 emitenți. Prețul de piață al acțiunilor ordinare nominative ale întreprinderii „Franzeluța” a scăzut de la 19 până la 18 lei. Prețul acțiunilor societății „Automototrans” a rămas stabil la nivelul de 25 lei.

În Secția Tranzacțiilor Directe, ca pachete unice (licitații cu strigare), au fost vândute acțiunile a 3 emitenți în volum de 17,7 mii lei.

Bursa de Valori a Moldovei prestează servicii de consulting în domeniul activității licențiate (bursiere). Informații la telefonul: 022 27-76-36. www.moldse.md

Bursa de Valori a Moldovei

**În atenția acționarilor,
Societăților pe Acțiuni și
participanților profesioniști
ai pieței financiare!**

Ziarul Capital Market, în baza campaniei de abonare pentru anul 2014, desfășoară acțiunea „Abonează-te la ziarul Capital Market”.

Abonații vor primi o reducere de 10 la sută la publicarea raportului financiar.

Pe lângă aceasta, abonații ziarului vor putea, în calitate de bonus, să obțină informația despre anunțurile și dările de seamă ale Societăților pe Acțiuni publicate anterior în ziar.

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 06 februarie 2014 a avut loc ședința ordinară a Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

În urma examinării cererii depuse, Consiliul de administrație a reperfectat licența Companiei de Asigurări "ASTERRA GRUP" S.A. seria CNPF nr. 000692, eliberată la 13 septembrie 2011, pe termen nelimitat, pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea anexei la licență cu includerea următoarelor adrese de desfășurare a activității licențiate: str. 31 August 1989 110, ap. 1, mun. Chișinău; str. Tighina 3A, or. Anenii Noi.

De asemenea, a fost reperfectată și licența Asociației de Economii și Împrumut „CREDITE-HĂDĂRĂUȚI” seria CNPF nr. 000209, eliberată la 28 mai 2009, pe un termen nelimitat, pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut, prin substituirea anexei la licență cu includerea persoanelor juridice în calitate de membri; extinderea teritorială a acțiunii licenței asupra unităților administrativ-teritoriale din imediata vecinătate: satul Cepeleuți, raionul Edineț; satul Rîngaci, raionul Edineț; satul Vancicăuți, raionul Edineț; satul Trebisăuți, raionul Briceni.

Consiliul de administrație al CNPF, prin hotărârea sa, a aprobat acțul de reevaluare a părții sociale deținute de COMPANIA FIDUCIARĂ „COLABORARE” S.A. în proces de lichidare.

Deoarece în cadrul supravegherii activității asociațiilor de economii și împrumut s-a constatat nerespectarea de către 21 de asociații a prevederilor art. II din Legea nr. 95 din 03.05.2012 „Pentru modificarea și completarea Legii asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21 iunie 2007”, care prevăd conformarea în termen de 12 luni a statelor și regulamentelor interne cerințelor legislației în vigoare, Consiliul de administrație a decis să prescrie administratorilor asociațiilor de economii și împrumut vizate aducerea statutelor în concordanță cu cerințele legislației în vigoare, cu prezentarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare a acestora în vederea obținerii avizului pentru înregistrarea de stat, în termen de 30 zile lucrătoare din data intrării în vigoare a hotărârii, avertizându-se administratorii asociațiilor de economii și împrumut în cauză cu suspendarea operațiunilor bancare, în cazul nerespectării prevederilor hotărârii.

Ca urmare a examinării cererilor prezentate, Consiliul de administrație al CNPF a aprobat retragerea licențelor de categoria A pentru desfășurarea activității, asociațiilor de economii și împrumut A.E.Î. „VÂRĂNCĂU” seria CNPF nr. 000451, eliberată la 26 mai 2009 și „ALEXEEVCA” seria CNPF nr. 000446, eliberată la 30 aprilie 2009.

În scopul verificării respectării legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut, Consiliul de administrație a aprobat decizia de a iniția controale tematic ale activității A.E.Î. „ECONOMCREDIT” și „MICROIMPRUMUT”.

Suma Chakrabarti: Prosperitatea în R. Moldova poate fi creată prin investiții străine directe

“Republica Moldova merge pe o cale foarte importantă de dezvoltare, iar atunci când se vrea să fie creată prosperitatea în țară, acest lucru poate fi făcut prin atragerea investițiilor străine directe”, a declarat la finele săptămânii trecute, într-o conferință de presă, Suma Chakrabarti, președintele Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), aflat într-o vizită la Chișinău, informează MOLDPRES.

Oficialul european a adăugat că “Moldova a făcut o alegere clară, care înseamnă o aliniere la standardele europene, care înseamnă lupta cu corupția, lupta cu birocracia la toate nivelele”.

„Este vorba, în primul rând, de crearea Consiliului Economic care a reunit reprezentanți ai Guvernului, ai mediului de afaceri și instituțiilor financiare internaționale, cum este BERD, care, de fapt, este acel tip de instituție, cu ajutorul căruia Moldova își poate defini politice sale economice pe viitor”, a mai spus Suma Chakrabarti.

Al doilea exemplu, în opinia președintelui BERD, este destituirea mai multor judecători care nu-și făceau treaba în ceea ce privește efectuarea justiției în țară.

Și ultimul exemplu pe care a dorit să-l sublinieze bancherul este decizia Băncii Naționale a Moldovei de a bloca dreptul de vot al unor acționari, care ar fi acționat concertat. „Atunci cind sectorul bancar nu funcționează bine, toți au de suferit, inclusiv cetățenii. Dacă nu există un sector bancar bine pus la punct, atunci nu pot fi canalizate fluxurile financiare și se iau decizii proaste”, a menționat șeful BERD. El a apreciat decizia BNM drept una corectă și curajoasă.

„Această decizie arată dorința de a lupta cu cei care pun profitul personal asupra intereselor naționale, de a lupta cu acele interese care au prins rădăcini în Republica Moldova”, a menționat Suma Chakrabarti. Oficialul european a declarat că ar trebui să se facă „o curățire în sectorul bancar”, ca ultima decizie să nu rămână una singulară. De asemenea, este vital să fie îmbunătățit sistemul judiciar și instanțele din Moldova.

Şeful reprezentanței BERD în Moldova, Julia Otto, a declarat că sistemul bancar din Republica Moldova este netransparent și

BNM simte sprijinul autorităților în soluționarea problemei transparentei în structura acționarilor băncilor

“La moment avem semnale că autoritățile ne susțin. În principiu, BNM întotdeauna a știut ce trebuie să întreprindă, dar ne-am condus de principiul care spune că “în geamuri nu se bat cuie”. Chiar dacă ai posibilități pentru a întreprinde anumite lucruri, trebuie să știi când să le faci pentru ca ele să aibă efect”, a declarat Dorin Drăguțanu pentru INFOTAG.

Potrivit guvernatorului, decizia Băncii Naționale din 5 februarie “este un mesaj pentru ceilalți participanți ai pieței bancare moldovenești”.

“Băncile trebuie să înțeleagă că procesul a fost lansat și de acum înainte trebuie să promoveze o politică transparentă. Timpul Vestului sălbatic și al cowboy-ilor a trecut”, a subliniat guvernatorul BNM.

În același timp, Dorin Drăguțanu a spus că BNM “va depune toate eforturile și va solicita insistent suportul de la instituțiile specializate ale statului, pentru a putea aduna mai ușor informații despre legăturile dintre companii”.

Decizia BNM de a-i lipsi de dreptul de vot pe acționari care acționează concertat la Victoriabank a fost salutată și de Președintele BERD, Suma Chakrabarti, ce a fost într-o vizită la Chișinău. BERD detine 15% din acțiunile Victoriabank.

Președintele BERD a declarat jurnaliștilor că “Banca Națională a Moldovei a făcut un pas foarte important și curajos în direcția corectă, pasul care arată că reglementarea robustă este posibilă”.

“De asemenea este foarte important faptul că autoritățile au sprijinit Banca Națională în această decizie. Acest lucru este un semnal încurajător pentru investitori, și nu doar în sectorul bancar, dar în economia Moldovei, în general. Mai sunt multe de făcut pentru a asigura respectarea statului de drept în Moldova și autoritățile pot conta pe sprijinul BERD în această privință”, a spus Chakrabarti.

că s-a produs o offshorizare a băncilor. „La nivel de active există o problemă cu acționariatul care nu este transparent, ceea ce nu ne permite să lucrăm cu 70 la sută din băncile Moldovei, iar aceasta înseamnă că nu putem oferi mai multă finanțare IMM-urilor, pentru eficiență energetică și alte domenii”, a mai spus reprezentantul BERD la Chișinău.

Președintele BERD, Suma Chakrabarti, a mai menționat că instituția pe care o reprezintă este cel mai mare investitor în Republica Moldova. „Am realizat, în ultimii ani, 105 de proiecte care au însumat aproape 900 de milioane de euro. Anul 2013 pentru noi a fost un an record – 130 de milioane de euro pentru 15 proiecte în diferite sectoare. În anul 2014, aştept să ajungem la 100 milioane de euro”, a spus bancherul.

BERD și-a început activitatea în Republica Moldova în anul 1992, prin promovarea investițiilor străine, modernizarea infrastructurii, îmbunătățirea climatului de afaceri și susținerea instituțiilor financiare.

Președintii Băncii Europene de Investiții, Werner Hoyer, și președintele BERD, Suma Chakrabarti, au efectuat, în perioada de 5-7 februarie, prima vizită comună într-o țară în care efectuează operațiuni BERD și BEI.

BERD nu exclude participarea la construcția conductei de gaze Ungheni-Chișinău

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare nu exclude posibilitatea participării la construcția conductei de gaze Ungheni-Chișinău. „Este foarte posibil că vom finanța acest proiect pentru că este un proiect de interconectare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană”, a declarat, într-o conferință de presă la Chișinău, Suma Chakrabarti, președintele Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), informează MOLDPRES.

Cu sprijinul financiar al BERD, în prezent, este efectuat un studiu de fezabilitate pentru construcția gazoductului de la Iași la Chișinău, pentru a cunoaște care vor fi costurile acestui proiect.

Anterior s-a vehiculat o cifră de 700-800 de milioane de lei, investiții necesare pentru construcția conductei magistrale pe

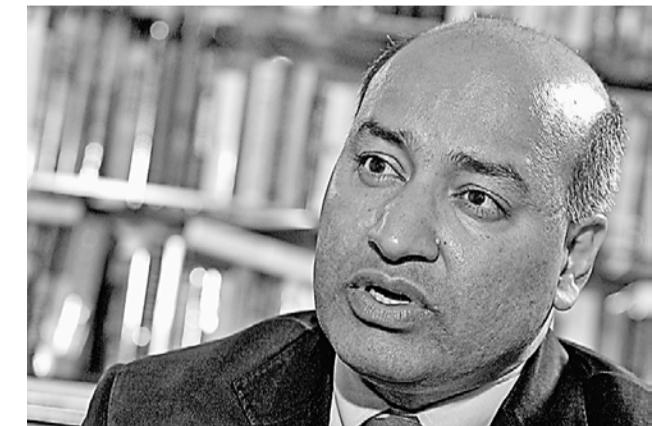
Curtea de Conturi: din cauza fluctuației valutare, în ultimii doi ani prețurile la medicamente în Moldova au crescut cu 2-13,5%

“Potrivit constatărilor de audit ale Curții de Conturi, prețurile la medicamente depind direct de fluctuațiile leului moldovenesc în raport cu principalele valute de referință.

În cadrul verificărilor procedurilor de aprobare și formare a prețurilor la medicamente de către Agenția Medicamentului, auditorii au constatat că în ultimii doi ani prețurile la medicamente în valută străină nu s-au schimbat, iar în valută națională au crescut cu 2,06 – 13,45 la sută. Auditorii au calculat că pe 17 poziții de medicamente, populația a plătit surplus de 0,7 mil. lei. De asemenea, auditorii au depistat 43 de cazuri când prețurile producătorului erau cu peste 100% mai mari decât prețul pe care l-a stabilit Agenția Medicamentului. Dacă producătorii ar aproba prețul calculat de Agenție, atunci medicamentele de import ar costa cu circa 4,1 mil. lei mai puțin. Curtea de Conturi a constatat că Agenția nu a respectat întotdeauna normele și procedurile de înștiințare despre costul medicamentelor stabilit de producător.

Astfel, în pofida normelor legislative, costul a 332 denumiri de medicamente a fost stabilit fără foaia de evaluare, care este singurul document confirmator de la producător. Prețul pentru 22 denumiri a fost stabilit cu încălcări. De exemplu, o procedură inexistentă de stabilire a prețului la cinci preparate a dus la cheltuieli suplimentare ale populației în valoare de 76,7 mii lei. Auditorii Curții de Conturi au mai menționat imperfecțiunea sistemului informațional automatizat “Registru de stat al medicamentelor” din care cauză contabilizarea medicamentelor deseori se face manual. În general, în pofida faptului că “imperfecțiuni serioase la formarea prețurilor la medicamente în Moldova nu au fost depistate, auditorii Curții de Conturi consideră posibilă consolidarea controlului asupra formării prețurilor din partea inspecției farmaceutice”.

InfoMarket

direcția Ungheni-Chișinău, deoarece în capitală se află cei mai mari consumatori de gaze naturale. Potrivit proiectului, capacitatea gazoductului Iași-Ungheni va permite transportul a 500 de milioane de metri cubi de gaze pe an, în prima etapă, și de 1,5 miliarde de metri cubi de gaze la etapa a doua.

“Construcția gazoductului Iași-Ungheni va trebui susținută și prin construcția conductei magistrale pe direcția Ungheni-Chișinău. Or, în Chișinău se află cei mai mari consumatori de gaze naturale. Această conductă urmează să aibă un diametru de 530 mm și un cost estimativ de 700-800 milioane de lei. Doar prin dezvoltarea întregii infrastructuri din direcția vestică spre Chișinău va fi asigurată eficiență tehnico-economică a gazoductului Ungheni-Iași. În acest caz, costul total al proiectului se va ridica la circa un miliard de lei”, conform unui comunicat difuzat anterior de Ministerul Economiei.

Potrivit unor surse de la Ministerul Economiei, lungimea gazoductului Ungheni-Chișinău ar ajunge la 120 de kilometri.

Gazoductul Iași-Ungheni va avea o lungime de 43,2 kilometri, dintre care 11 kilometri pe teritoriul Republicii Moldova. Costul total al proiectului este de aproximativ 26,5 milioane de euro. Capacitatea gazoductului va permite transportul unui volum de gaze de aproximativ 0,5 miliarde metri cubi pe an în prima etapă și 1,5 miliarde la etapa a doua.

Partea română a finalizat deja lucrările și efectuează testări și probe, iar partea moldovenească va încheia lucrările de construcție în luna martie.

Comisia Națională a Pieței Financiare are un nou Consiliu de experți

La finele săptămânii trecute a fost făcută publică compoziția nominală a Consiliului de experți pe lângă Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF). O hotărâre în acest sens a fost aprobată la finele lunii ianuarie curent de către CNPF și a intrat în vigoare la 7 februarie 2014, odată cu publicarea acesteia în Monitorul Oficial.

Mai mulți participanți la piața financiară nebancară au subliniat importanța Consiliului de experți (CE), reieșind din experiența valoroasă a membrilor CE.

Din noul Consiliu, care reprezintă un organ colegial consultativ pe probleme referitoare la piața financiară nebancară și activitatea participanților ei, fac parte 13 experți profesioniști în domeniile: finanțări, economic, bancar și asigurări.

Conform Regulamentului cu privire la activitatea Consiliului de experți pe lângă CNPF, competențele acestuia vizează: examinarea proiectelor de acte normative și a altor materiale elaborate de CNPF în problemele funcționării pieței.

finanțări nebancare și guvernări corporative; înaintarea propunerilor de modificare și completare a actelor legislative și normative referitoare la piața financiară nebancară.

De asemenea, experții încantăză opinii și propunerii privind aplicarea actelor normative în vigoare, dar și efectuează studii referitoare la piața financiară nebancară. În același timp, toate hotărârile Consiliului de experți au caracter de recomandare.

Președintele Asociației de Actuarat din Moldova, Oleg Verejan, și-a exprimat încrederea că în noua sa compoziție CE va fi mai lucrativ. „Colaborarea dintre CNPF și Consiliu de experți asigură menținerea unui dialog permanent între participanții pieței și autoritatea de supraveghere în vederea consultării proiectelor de legi și actelor normative“, a afirmat Verejan. Sursa citată, a menționat că precedentul Consiliu avea un format sectorial, față de cel actual, care are un format mai general.

Compoziția nominală a Consiliului de experți pe lângă Comisia Națională a Pieței Financiare

1. Artur GHERMAN	– președintele Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare, președinte al Consiliului de experți;
2. Alexandru STRATAN	– Institutul de Economie, Finanțe și Statistică;
3. Tatiana LARIUȘIN	– Institutul pentru dezvoltare și inițiative sociale (IDIS) „Viitorul“;
4. Alexandru FALĂ	– Centrul analitic independent „Expert-Grup“;
5. Serghei TONCU	– Camera de Comerț Americană din Moldova;
6. Mariana RUFA	– Asociația Businessului European din Moldova;
7. Octavian ARMAŞU	– Asociația Investitorilor Străini din Moldova;
8. Natan GARȘTEA	– Asociația companiilor de leasing din Moldova;
9. Aureliu COLENCO	– Uniunea Asigurătorilor din Moldova;
10. Oleg VEREJAN	– Asociația de Actuarat din Moldova;
11. Leonid TALMACI	– Asociația Băncilor din Moldova;
12. Grigore FURTUNĂ	– Liga Bancherilor din Moldova;
13. Anton CABA	– Asociația Brokerilor de Asigurare-Reasigurare.

Piață imobiliară recuperează poziția pierdută în anul precedent pe segmentul vânzărilor

Piața imobiliară și-a recuperat poziția pierdută anul precedent, cu o creștere de doi la sută a tranzacțiilor de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile, după o scădere similară în anul 2012, informează MOLDPRES, cu referire la date ale Întreprinderii de stat „Cadastru“.

Potrivit datelor cadastrale, în anul 2011 au fost înregistrate cu 6,1 la sută mai multe tranzacții de vânzare-cumpărare decât în anul precedent.

Cererea la imobile a crescut ușor, în condițiile în care apartamentele pe piață secundară s-au ieftinit cu 1,7 la sută. Bursa LARA, una din cele mai reprezentative pe piață, constată că prețurile la apartamentele vechi au scăzut de la 590 de euro pe metru pătrat la început de an, până la 580 de euro la sfârșitul anului 2013. Piața imobiliară își revine cu greu după o cădere de aproape 30 la sută în 2010 a tranzacțiilor de vânzare-cumpărare.

Statistica Întreprinderii de stat „Cadastru“ include tranzacții cu apartamente, case, terenuri, obiective industriale și comerciale, alte înregistrări de proprietăți. În anul trecut au fost înregistrate 107 4395 tranzacții de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile. O creștere mai pronunțată a numărului de tranzacții a avut loc în trimestrele doi și trei.

Tranzacțiile cu bunuri imobile (vânzare-cumpărare, donații, schimb, moștenire) au crescut cu patru la sută,

până la 289 273. Aceste tranzacții reprezintă circa 71% din totalul serviciilor de înregistrare.

Un raport al Agenției Naționale pentru Relații Funciare și Cadastru, făcut public recent, constată că apartamentele și casele individuale din Chișinău continuă să se ieftinească. Vânzătorii au cerut în anul 2013 prețuri mai mici în medie cu patru la sută față de anul precedent.

Prețul ofertei de vânzare a caselor individuale de locuit în Chișinău a ajuns, în luna decembrie 2013, la 883 de euro pe metru pătrat, mult sub prețul solicitat de proprietarii imobilelor la început de an, de 921 de euro. Experții imobiliari estimează că piața stagniază deja al patrulea an, după reducerea cu 1,4 la sută a prețurilor în anul 2011 și o ieftinire cu circa 10 la sută pe parcursul anului 2010.

Casele individuale de locuit din Chișinău sunt mai scumpe decât apartamentele. Astfel, potrivit aceleiași analize a Agenției Relații Funciare și Cadastru, în anul 2013, prețul de vânzare a apartamentelor cu o cameră s-a micșorat cu 6 la sută, comparativ cu începutul anului, până la 864 de euro pe metru pătrat, cu două camere a crescut cu 4,2 la sută, până la 848 de euro pe metru pătrat. Cele mai puțin solicitate au fost apartamentele cu trei odăi, al căror preț s-a diminuat cu 1,8 la sută, până la 793 de euro pe metru pătrat.

Experții imobiliari prognostică stabilizarea prețurilor pe piață imobiliară în 2014 și o creștere relativă a tranzacțiilor de vânzare-cumpărare.

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanți profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Aviz CNPF

Întru asigurarea respectării prevederilor art.6 din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Prin Comisia Națională a Pieței Financiare“, Comisia Națională a Pieței Financiare comunică rechizitele bancare pe care urmează să fie transferate taxele și plătile regulatorii de funcționare:

Cod fiscal 1007601001293; BC „Victoriabank“ SA Filiala nr.11; Codul băncii VICBMD2X883; Cont bancar 2251311138

CAPITAL Market

Împreună în lumea finanțelor

**Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216**

ASIGURĂRILE ÎN ȘTIRI

Grawe Carat Asigurări lansează un nou produs de asigurare a businessului mic și mijlociu – BUSINESS Garant

Potrivit companiei, produsul BUSINESS Garant propune asigurarea de diferite riscuri a spațiilor comerciale, unităților de cazăre, birourilor și altele.

Riscurile acoperite de BUSINESS Garant sunt: incendiu, furtună, catastrofe naturale, scurgerea apelor din conducte, furt prin efractie, spargerea geamurilor etc. Totodată, polița de asigurare acoperă cheltuielile suplimentare, cum ar fi cele de: utilizare, demolare, de stingere a incendiilor, dezmembrare, curățare a teritoriului. BUSINESS Garant prevede și un plan individual de asigurare. Fiecare client își determină riscurile de care dorește să se asigure și alege perioada de asigurare. Potrivit companiei, produsul BUSINESS Garant oferă companiilor protecție financiară completă împotriva riscurilor ce ar putea amenința buna desfășurare a activității în orice domeniu.

În contextul alinierii la standardele europene, acest produs are toate caracteristicile necesare noului model de business autohton: competitiv și în permanentă ascensiune. În perioada ianuarie – mai, curent, GRAWE Carat oferă reduceri la procurarea poliței de asigurare. Astfel, la procurarea unei polițe de asigurare pentru 12 luni, compania oferă gratis protecție pentru încă 3 luni de asigurare.

InfoMarket

Colectivul Comisiei Naționale a Pieței Financiare, cu profundă compasiune împărtășește durerea familiei Pentelei în legătură cu pierderea irecuperabilă – plecarea în lumea celor drepti a soțului și tatălui **Vasile**, fost vicepreședinte al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare. A plecat din viață un om minunat, chipul luminos și faptele căruia vor dăinui pe veci în inimile noastre.

Domnul să-l aibă în pază și să-l odihnească în pace.

Sincere condoleanțe și profundă compasiune familiei pentru pierderea și stingerea din viață a lui **Vasile PENTELEI**, din partea colectivului Capital Market.

Dumnezeu să-L odihnească!

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770

Poșta Moldovei: PM 21700

EDITOR: CAPITAL MARKET I.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Iurie FILIP,

Elena VASILACHE, Eugeniu VIȚU,

Zoia TULBURE, Nadejda FILIP.

REDACTOR-ŞEF:

Gheorghe TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR-ŞEF ADJUNCT:

Tatiana SOLONARI

Tel.: /373 22/ 229-335

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale: capital@market.md, ziarylcm@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACTIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Stefan cel Mare)

CONT BANCAR: 225139437,

c/f 1003600114204,

BC „Eximbank - Gruppo Veneto Banca“, SA,

fil.11, Chișinău, BIC EXMMMD22436

În ziua de astăzi sunt utilizate stările agenției „Moldpres“ și „InfoMarket“.

Articolele marcate cu semnul ☐ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în „Capital Market“ reflectă punctul de vedere ale semnatului, care nu neapărat coincide cu cel al redactoriei. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia „Edit Tipar Grup“

Vlad Musteață: Companiilor de construcții le este avantajoasă colaborarea cu agenții imobiliari

Cum reușește compania să-și mențină pozițiile dinamice pe piață actuală care atestă o descendență. De ce constructorii imobiliari achită, fără ezitate, comisioane agenților imobiliari. La aceste și la multe alte întrebări a răspuns directorul companiei "Pro Imobil Grup", Vlad Musteață, în interviul acordat lui Oleg Cosîh pentru portalul informațional-analitic "Ipoteca.MD".

– Veniturile agenților de construcție depind de activitatea de pe piață imobiliară. Care este situația la capitolul tranzacțiilor de vânzare-cumpărare?

– Activitatea atestă o renăștere continuă. Și doar cele mai bune companii, atât constructoare, cât și imobiliare, vor reuși să depășească această criză, companiile în care procesul de afacere este bine structurat și organizat, și care au un nivel înalt de prestare a serviciilor.

Piața imobiliară din Chișinău este influențată de un factor extern, adică de oamenii care vin de peste hotarele țării cu intenția de a-și vinde imobilul de aici, ca să-și procure deja acolo, în strainatate, alt imobil. Dacă, anterior, în Chișinău oamenii investeau banii în apartamente, atunci, astăzi au ajuns la concluzia că e mai bine să vândă imobilul care nu se bucură de cerere, adică cel din țara noastră, și să investească în ipoteca din Spania sau Italia. E o tendință foarte importantă, înregistrată la toate nivelele, de la clasa economică până la elită (locuințe rezidențiale scumpe), deoarece oamenii sunt gata să plece, iar afacerea să fie transferată în Peterburg sau Moscova. În rezultat, putem constata că sunt înregistrate multe vânzări, iar achiziționarea unui alt imobil în Moldova nu are loc, deoarece banii pleacă peste hotarele țării.

– Cumpărătorul tot mai mult își îndreaptă atenția spre bunurile imobile primare.

– Pentru noi este important ca oamenii să procure. Și nu contează dacă va fi locuință primară sau secundară.

– **Dar companiilor de construcție nu le place să împartă veniturile**

– Când colaborarea este avantajoasă pentru ambele părți, atunci totul reușește!

– **De ce? Care a fost oferta dumneavoastră pe care ei nu au putut-o refuza?**

– Pentru cei ce construiesc le este avantajoasă colaborarea cu noi. În primul rând, noi nu aducem divergențe în sistemul de marketing creat de constructorii imobiliari. În al doilea rând, le propunem clienții de-a noștri, în fiecare caz se discută condițiile de vânzare, iar noi obținem unele reduceri pentru realizarea tranzacției. Avantajul nostru constă în faptul că aducem aproximativ 70% de cumpărători disponibili să achite din start 100% din costul imobilului. La noi se adresează oamenii care deja dețin 30-40 mii de euro și vor reducere. Iar astfel de sume sunt binevenite pentru agențile de construcție. Iată acesta este avantajul nostru de bază.

Deoarece la companiile de construcție lucrurile stau astfel: clientul achită prima rată și încheie contractul. Compania primește 5-7 mii de euro, apartamentul este vândut. Și ce urmează? Constructorul imobiliar cheltuie acești bani în 30 de minute. Atât. Iar surse financiare pentru continuarea procesului de construcție sunt necesare. Iar a doua tranșă vine abia peste un an.

– **Adică, situația de criză V-a fost la îndemâna?**

– Pe piață, foarte multe depind de agentul imobiliar. Acest lucru este realizat și de către companiile constructoare, care au înțeles că maistru care permite accesul potențialilor cumpărători la obiect – nu este acel vânzător de care au nevoie astăzi.

Ei pierdeau bani și angajând o persoană cu un nivel scăzut de pregătire, căreia îi încredințau vânzarea, suportau pierderi mari, luau credite și într-un final dadeau faliment. Și toate acestea din simplul motiv că un departament profesionist de vânzări are menirea de a aduce sursele finanțare necesare pentru finanțarea construcției. Vânzarea este o artă și, în același timp, și o aptitudine. Iar la noi, nu știu de ce se crede că, la sume de milioane, poate vinde orice domnișoară nepregătită.

Noi oferim agenților de construcție un aflux constant de clienți plătiitori.

La noi apeleză persoane diferite: spre exemplu, vine cineva care cauta "hrușiovă", dar uitându-se în baza noastră de date, și în urma discuției cu consultantul nostru, își îndreaptă atenția spre bunurile imobile primare. La constructori cum funcționează departamentul de vânzări? Au plasat anunț în "Makler", sau pe portalul "999.md" și așteaptă clientul.

– **Dar acest lucru presupune plată pentru serviciile prestate de Dvs?**

– Da, însă constructorii nu fac acest lucru din bunătate sufletească. Acum ei înțeleg că noi le aducem bani reali, deci înseamnă că vor putea construi și vor putea să ramburseze creditele. Deci se merită acel 1% pe care-l luăm pentru serviciile prestate.

– **Companiile constructoare, cât de des apeleză la serviciile Dvs?**

– Abordarea noastră a fost apreciată de mai multe companii. Acum lucrăm la aspectele de cooperare cu „Elat Neocons” – companie foarte

promițătoare. Ei, de fapt, nu au departament de vânzări. Noi facem toată munca – prezenteri, analiză de piață, servicii de suport și semnare a contractelor, adică întregul proces până la notar. Astfel, companiile de construcție fac multe economii pe salariai pe care l-ar fi plătit pentru manageri, compania având mai mult timp să se concentreze asupra activității de bază, adică asupra procesului de construcție.

– **Apropo, piața de construcție este deja bine constituită sau trebuie să ne așteptăm la careva perburări?**

– Există companii care au un curs de dezvoltare rapid. Pe viitor, anume aceste companii vor deveni lidei ai segmentului. Da, astăzi ei sunt de talie medie, dar tempoul dezvoltării lor este promițător. Peste aproximativ doi ani îi vor întrece, după multe criterii, pe cei care astăzi sunt pe poziții de lideri, sau au fost lideri cu cătiva ani în urmă.

– **Care sunt aceste companii?**

– Îmi place mult strategia afacerii, organizarea lucrului, managementul companiei „Dansicons”. Compania „Lagmar” se dezvoltă minunat, cu această companie avem relații de parteneriat. „Kirsan Com” este o companie bună, cu un specific al său, însă care oferă pieței serviciile cerute.

– **Dvs. aduceți companiei de construcție un cumpărător. Cine poate răspunde pentru darea în exploatare a construcției rezidențiale?**

– Noi oferim toate datele cadastrale clientului. Dacă există credit, spunem care este volumul acestuia. Există companii care construiesc fără credit, ce-i drept sunt puțini la număr. Dacă terenul este estimat la 100 de mii, dar este pus în gaj contra 3 milioane, atunci cu siguranță pot apărea probleme. Însă, dacă compania a ridicat casa, iar creditul este de doar 50 de mii euro – pericol nu există. Anume din aceste considerente oferim cumpărătorului toată informația, iar acesta, la rândul său, face alegerea, bazându-se pe informația pe care o detine. Noi, bineîntele, ne spunem opinia noastră competență: dacă există risc sau nu, și care-i nivelul acestuia – acceptabil sau inaceptabil.

Noi nu facem tranzacții de dragul tranzacților. Avem o reputație, și nu vrem să pierdem de dragul unor câștiguri imediate. Chiar am refuzat

lucru făcut absolut conștient, însă punem accent, în totalitate, pe dezvoltarea companiei.

– **Dar să ne întoarcem la piață. Cum se răsfrâng activitatea scăzută asupra prețurilor?**

– În ultimul an, prețul la locuințe seconde demonstrează o scădere lentă, dar stabilă. Apropo, în această situație există și beneficii, pot fi găsite oferte destul de bune cu ajutorul unui agent imobiliar bun.

Anume din cauza unei cereri scăzute, deoarece mulți pleacă și sunt limitați în termenii vânzărilor, pentru cumpărători apar oferte atractive. De aceea, recomand cumpărătorilor să nu aștepte mult scăderea prețului, să spunem cu 2%, dar să accepte oferta convenabilă. Agenția noastră lucrează anume cu astfel de obiecte, unde oamenii sunt cointeresați, cu adevărat, vânzarea apartamentului. Noi ne ocupăm de tranzacții realizabile, când intențiile părților sunt clare.

Dacă e să vorbim de piața primară, atunci și aici situația este în schimbare. Celor care au cumpărat metrul patrat cu 700 de euro, cu achitare treptată, le este dificil să realizeze că acum acest apartament costă 620, sau 640 de euro, la darea în exploatare. Iar dacă oamenii locuiesc peste hotare și acest apartament nu este folosit, atunci ei cu greu, dar se împacă cu gândul pierderilor suporatare. Ei deja sunt gata să înregistreze pierderile.

– **Ce puteți spune despre perspectiva prețurilor?**

– Aștept o stabilizare în următoarele 4-5 luni, apoi va parveni o majorare lentă. Consider că până la prețul minimal au mai rămas 3-4% de la nivelul actual. În pofida situației create, există și astăzi oferte cu 10-15% mai mici din media aritmetică a prețurilor, însă totul depinde de situația concretă a vânzătorului. Anume de aceea sunt necesare serviciile unui specialist calificat, deoarece astfel de obiecte, inclusiv suprafețe comerciale cu o amplasare bună, sunt vândute într-un timp de 2-3 zile. Ca pe timpurile bune.

– **Pe piață se discută exagerat faptul că, de serviciile de evaluare a imobilului se ocupă o singură companie.**

– Fiecare bancă, în acest sens, are propria sa politică. Totul este individual în fiecare bancă și nu trebuie generalizat. Băncile au propriile liste de companii, cărora le încredințează evaluarea. Noi colaborăm cu „Victoriabank” și „Unibanc”, activ colaborează cu „Prime Capital”.

– **Cum crește cota creditelor ipotecare de la tranzacțiile cu imobiliul?**

– Dacă această cotă, 10 ani consecutive, a constituit 4%, atunci astăzi aproximativ 15% din tranzacții se efectuează cu implicarea creditelor ipotecare. Si creșterea este continuă – merge după modelul occidental, unde totul este achiziționat în credit.

Dezvoltarea ipotecii este influențată și de politica organizațiilor de creditare. Spre exemplu, „Prime Capital” este renomată prin operativitatea sa. Dacă apartamentul se vinde la un preț bun, iar clientul nu dispune de surse financiare destul, noi recomandăm această companie, deoarece în aproximativ trei zile poate primi un credit. Omul cumpără apartamentul, și va face o economie de 5-10 mii de euro. Pentru agentul imobiliar ipoteca înseamnă lucru dublu cu documentele, dar acesta este specificul activității.

Antreprenorii moldoveni sunt “constrânsi” în activitate

Deși întreprinderile mici și mijlocii (IMM), sau cum mai sunt denumite “coloana vertebrală” a economiei, dețin o pondere covârșitoare, activitatea acestora lasă mult de dorit, iar o parte dintre antreprenori sunt “constrânsi” în acțiuni din cauza că au deschis afaceri cu scopul de a obține un oarecare profit pentru a putea supravețui, fără tendințe de a le dezvolta ulterior. Aceasta este concluzia generală a unui studiu recent, elaborat de Institutul de Cercetări Economice, care a examinat activitatea IMM-urilor pe piețele emergente, printre care și Republica Moldova.

“Caracterul nevoit (constrâns) al afacerilor din micul business din țara noastră a fost condiționat, în mare parte, de lipsa posibilităților de angajare a populației. Adică, majoritatea antreprenorilor nu dispun de abilități și capacitate de administrare a unei afaceri. Acest lucru trebuie luat în calcul, îndeosebi, la elaborarea politicilor de stat privind susținerea întreprinderilor mici și mijlocii”, susține Elena Aculai, autorul acestui studiu.

În Republica Moldova, în rândul antreprenorilor “constrânsi” se alinează, în primul rând, persoane care dețin patente și cele cu profesii libere, precum și o parte dintre proprietarii de afaceri micro care activează în formă de întreprinderi individuale și societăți cu răspundere limitată.

Elena Aculai recomandă antreprenorilor care doresc să-și extindă afacerea să se orienteze, în special pe termen scurt, asupra creșterii volumelor de vânzări ale producției, ceea ce le-ar permite să acumuleze profit. „Însă, pentru o dezvoltare durabilă pe termen lung, antreprenorii trebuie să investească în active, să mărească numărul de angajați și să perfecționeze calificarea acestora. Dacă e să privim la realitatea IMM-urilor autohtone, atunci ne dăm seama că o mare parte dintre ele activează haotic, iar după o perioadă dispar. În plus, antreprenorul moldovean nu prea își dă seama că trebuie să implementeze inovații, întrucât șansele de supravețuire și dezvoltare pe orice piață depind de competitivitatea produsului”, remarcă autoarea.

Astfel, studiul denotă că aproximativ 33,5% dintre antreprenori nu au elaborat și nu au implementat, în ultimii doi ani, nici un fel de inovații în procesul de producție și management la întreprinderile lor, alte 20% dintre aceștia nu posedă planuri de dezvoltare a afacerii. Doar 31,6% dintre proprietarii de IMM-uri tind să majoreze volumele de producție sau să extindă assortimentul de produse, însă direcțiile respective sunt preconizate pentru a asigura efectul pe termen scurt și deseori nu sunt însoțite de inovații.

Potrivit Biroului Național de Statistică (BNS), numărul IMM-urilor a fost doar în creștere în ultimii cinci ani și a constituit, în 2012, circa 49,4 mii de întreprinderi, care au o pondere de 97,5% în PIB. Partea preponderentă a acestor întreprinderi

deri își desfășoară activitatea în domeniul comerțului, constituind în jur de 20,0 mii de întreprinderi sau 40,5% din totalul de IMM-uri. Iar în industria prelucrătoare au activat doar 4,9 mii de întreprinderi, ceea ce înseamnă 9,8% din numărul total de IMM-uri. Veniturile din vânzări ale întreprinderilor mici și mijlocii în această perioadă au însumat 7 3057,0 mil. lei, sau 34,5% din venituri din vânzări în total pe economie.

Studiul mai scoate în evidență și un alt indicator care ar asigura dezvoltarea IMM-urilor – prezența investițiilor, ceea ce este mai greu de realizat în condițiile în care întreprinderile din Republica Moldova au puține resurse financiare proprii, iar accesul la finanțarea bancară, spre exemplu, este limitat pentru 73,3% dintre antreprenorii moldoveni. Printre procedurile de reglementare care împiedică dezvoltarea afacerilor, aproximativ 64% dintre antreprenori invocă frecvent impozitarea mediului de afaceri și controalele multiple din partea inspectorilor fisicali (58%). De fapt, aceste probleme sunt identificate, practic, în toate chestionarele din ultimii 15 ani.

“Băncile comerciale nu își au schimbat atitudinea față de acese întreprinderi și nu sunt flexibile când e vorba de creditare. Ele operează și acum cu dobânzi înalte la termene destul de mari, ceea ce nu avantajează nicidcum antreprenorii. În linii generale, cerințele băncilor nu corespund cu posibilitățile reale ale multor întreprinderi”, spune Viorica Cerbușă, director-adjunct al Organizației pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM). Potrivit ei, antreprenorii care percep importanța dezvoltării, găsesc posibilități de creditare.

În 2013, prin Fondul de Garantare a Creditorilor au obținut finanțare de la bănci circa 160 de întreprinderi, care au contribuit la debursarea creditorilor în valoare de 83 mil. de lei, iar investițiile cumulative au constituit aproape 115 mil. de lei. Viorica Cerbușă afirmă că acești indicaitori s-au dublat comparativ cu anul 2012, întrucât a fost organizată o campanie amplă de informare a antreprenorilor cu posibilitățile acestui instrument statal de susținere a micului business. Totodată, fiecare leu investit a generat economie națională alti patru lei.

La moment, principalele programe de suport ale sectorului IMM, finanțate de stat, sau de partenerii de dezvoltare internaționali, includ programul-pilot de atragere a remitențelor în economie PARE 1+, proiecte de ameliorare a competitivității, un fond statal de garantare a

creditorilor și altul privat, cât și linii de creditare în cadrul unor programe internaționale, precum Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Banca Mondială.

Cu toate acestea, IMM-urile au în continuare bariere în dezvoltarea afacerilor. Expertul independent, Ion Tornea, precizează că “antreprenorii fac față cu greu dobânzilor înalte impuse de bănci. Chiar dacă dispon de gaj, acesta are o lichiditate scăzută și antreprenorii sunt nevoiți să ceară împrumuturi de la organizațiile de microfinanțare sau companiile de leasing, care percep dobânzi identice sau chiar mai mari decât cele bancare. Cred că situația ar putea fi redresată dacă pe piața financiară ar apărea companii cu capital de risc”.

În același timp, experții susțin că piața de capital ar fi și ea o alternativă de finanțare pentru IMM-uri, care ar atrage investiții pe termen lung prin intermediul emisiunilor de acțiuni și obligațiuni. Așa cum aceasta nu este suficient de dezvoltată în Republica Moldova din cauza mai multor factori, antreprenorii apelează la sursele clasice de finanțare – băncile, riscând, în acest fel, să se supraîndatorize.

Președintele Asociației Micului Business din Moldova, Eugen Roșcovă, este de părere că politicele economice ale statului nu stimulează o concurență loială între întreprinderile mari și IMM-uri. „Spre exemplu, ultimele sunt marginalizate prin participarea redusă la achizițiile publice, întreprinderile mari se integreză mai ușor în acest sistem. Ar fi mult mai corect să se aplică anumite prevederi legislative care ar proteja acest tip de întreprinderi, aşa cum se face în alte state, unde acestora li se pune o cotă de 30% pentru marfa procurată în achiziții publice”, spune Eugen Roșcovă.

În viziunea Elenei Aculai, dezvoltarea sectorului IMM necesită o definiție clară a criteriilor sale cantitative, or multe întreprinderi nu înseamnă și creștere a economiei naționale. „Statul trebuie să ia în calcul trei factori – posibilitățile de a susține acest sector, structura sectorială a economiei naționale și aplicarea standardelor de competitivitate. Dacă acest lucru se va face, atunci ar dispărea o bună parte dintre acei care dezvoltă un business “constrâns” sau impuls de circumstanțe social-economice din țară. Deci, tendința de dezvoltare a acestor întreprinderi trebuie să fie dictată de oameni care au și abilități manageriale, nu numai dorința de a obține profit”, punctează cercetătoarea economică Elena Aculai.

Lilia PLATON

Republica Moldova și Turcia doresc ca schimburile comerciale bilaterale să ajungă la un miliard de dolari SUA

„Avem un obiectiv comun și anume de a ajunge la un miliard de dolari SUA în cadrul comerțului bilateral în perspectivă imediată”, a declarat vicepremierul Valeriu Lazăr, ministru al Economiei, după ședința Comisiei interguvernamentale moldo-turcă de colaborare economică, desfășurată la Chișinău, informeză MOLDPRES.

„Este un obiectiv ambicios, dar realizabil. Există un potențial mare încă neexplorat”, a mai spus ministrul. El a apreciat că dinamica relațiilor comerciale între Republica Moldova și Turcia este în ascensiune. „Despre aceasta vorbesc și statisticile. Anul trecut, Turcia a urcat pe locul şase în topul țărilor cu care facem comerț și a devenit unul dintre principalii noștri parteneri. Exporturile moldoveniști pe piața turcească au crescut de 2,5 ori, față de un avans de 11 la sută pe total. Ne bucură și structura schimburilor comerciale”, a mai menționat ministrul Economiei.

Protocolul ședinței Comisiei interguvernamentale moldo-turce de colaborare economică, comercială și tehnico-științifică este „o foaie de parcurs pentru evoluția relațiilor noastre comerciale”.

Valeriu Lazăr a mai declarat că Republica Moldova are „foarte bune relații la nivel politic și avem misiunea de a imprima aceeași tonalitate și relațiilor comerciale”. În 2014 se preconizează semnarea Acordului de liber schimb cu Turcia, care este parte a unui vamale a Uniunii Europene. Astfel, în opinia ministrului Economiei, se deschid noi oportunități de cooperare între cele două țări.

„Protocoul semnat este un fel de hartă care cuprinde toate domeniile și acțiunile ce urmează a fi întreprinse”, a declarat Hayati Yazici, ministrul Vămilor și Comerțului din Turcia. Oficialul turc a precizat că volumul comerțului exterior cu Moldova a ajuns în 2013 la 560 milioane de dolari SUA, cifră ce include și regiunea transnistreană.

„Dorim și facem tot ce este posibil pentru a organiza o vizită a oamenilor de afaceri turci cu proiecte investiționale la Chișinău în a doua jumătate a anului”, a mai spus Hayati Yazici.

Referindu-se la abolirea regimului de vize pentru cetățenii moldoveni, ministrul turc a menționat că acordurile deja au fost ratificate de partea moldavă, iar la 24 ianuarie a ratificat acordul de readmisie și Parlamentul Turciei. Urmează ca în termen de 15 zile președintele țării să semneze acordul, care în scurt timp ar putea să intre în vigoare.

Potrivit Biroului Național de Statistică, Republica Moldova a exportat în următoarele luni ale anului trecut mărfuri în sumă de 120 milioane de dolari SUA, în creștere de 2,5 ori, și a importat mărfuri în valoare de 342,2 milioane de dolari, sumă comparabilă cu cea din anul precedent.

Producătorii agricoli din Moldova vor putea majora investițiile în afaceri din contul noilor modificări impuse în Programul de creditare Compact

Programul a fost lansat mai devreme pentru ușurarea accesului fermierilor la surse financiare pentru investiții în infrastructură post-recoltare și agricultură cu valoare adăugată înaltă.

Potrivit unui comunicat al Fondului Provocările Mileniului Moldova, în baza noilor prevederi antreprenorii pot solicita credite pentru construcția sau procurarea serekor pentru legume, a echipamentului și/sau a terenului aferent acestor sere, procurarea echipamentului nou de irrigare și a stațiilor meteo noi necesare gospodăriilor agricole. Totodată, creditele Compact mai sunt acordate și pentru înființarea plantațiilor de fructe, pomușoare, struguri sau a pepinișerelor de copaci fructiferi, struguri de masă și pomușoare. Aceleași modificări stabilesc reducerea sumei minime a creditului de la 20 000 USD până la 5 000 USD (sau echivalentul în lei sau euro a acestor sume). Suma maximă a împrumuturilor Compact rămâne neschimbată de 600 000 USD, iar termenul pentru care se oferă creditele este de 3-7 ani. De asemenea, antreprenorii pot solicita, în continuare, credite Compact pentru procurarea sau construcția depozitelor frigorifice sau altor încăperi de păstrare, procesare, ambalare, precum și a echipamentului și/sau a terenului aferent acestor activități, procurarea echipamentului pentru sortarea, spălarea, ambalarea, prelucrarea fructelor, legumelor și strugurilor, procurarea echipamentului de laborator pentru controlul calității; achiziționarea camioanelor care corespund standardei EURO 5 sau 6 și a semiremorcilor termo, frigo, refrigeratoarelor etc.

Creditele sunt destinate producătorilor agricoli și agenților economici din domeniul agro-alimentar, cum sunt gospodăriile țărănești, antreprenorii agricoli individuali, întreprinderile mici, mici și medii de producere, procesare, comercializare a produselor agricole, asociațiile de fermieri, cooperativele de afaceri, parteneriate etc. Aceștia trebuie să fie înregistrati conform legislației în vigoare, să activeze cu formă de proprietate privată. Afacerile, care urmează a fi creditate în cadrul Programului Compact, trebuie să fie localizate în limitele administrative ale următoarelor raioane: Ungheni, Nisporeni, Strășeni, Hîncești, Leova, Cantemir, Cahul, Telenești, Călărași, Orhei, Criuleni, Dubăsari, Anenii Noi, UTA Găgăuzia și localitățile extra-urbane ale municipiului Chișinău. Procurarea bunurilor/lucrărilor/serviciilor din mijloacele creditorilor acordate în cadrul Programului Compact este eliberată de TVA și taxele vamale.

Programul de credite Compact are o valoare de 12 milioane USD și a fost lansat în toamna anului 2011. Până în prezent au fost debursate 26 de credite în sumă totală ce depășește 4,7 milioane USD. Dintre acestea, 21 de credite în sumă totală de cca 3,7 mil. USD (77,6%) au fost acordate pentru construcția, reabilitarea, sau reutilarea depozitelor frigorifice pentru fructe/legume cu capacitate totală de cca 18,7 mii de tone. Activitatea de creditare pentru infrastructură post-recoltare este una din cele patru activități complexe ale proiectului Tranzită la agricultura performantă din cadrul Programului Compact, care își propune în perioada 2010-2015 să contribuie la eradicarea sărăciei în Moldova prin reabilitarea infrastructurii drumurilor și facilitarea tranzitiei la agricultura performantă.

InfoMarket

Prețurile ne vor "arde" la buzunare. BNM a majorat prognoza inflației

Proiecția curentă plasează rata medie anuală a inflației IPC la nivelul de 5,4 la sută pentru anul curent. Pentru anul 2015, inflația prevăzută va fi de 4,8 la sută, potrivit prognozei inflației publicată de Banca Națională a Moldovei.

"Valorile medii proiectate din cadrul runde curente de prognoză sunt superioare celor estimate în Raportul asupra inflației nr.4, 2013. Astfel, pentru anii 2014 și 2015, rata anuală a inflației, în medie, va avea un nivel superior cu 0,7 puncte procentuale și, respectiv, 0,5 puncte procentuale față de cel proiectat în cadrul raportului anterior. Majorarea prețurilor la produsele alimentare pe piețele internaționale, comparativ cu scenariul din cadrul Raportului asupra inflației nr.4, 2013, constituie unul din factorii principali ce au dus la accelerarea creșterii anuale a prețurilor la produsele alimentare față de scenariul din proiecția precedentă", se spune în prognoza inflației.

De asemenea, majorarea prevederii la respectiva componentă IPC este cauzată și de un ritm mai accelerat decât a fost prognozat pentru trimestrul IV, 2013. Abaterea a fost determinată, în cea mai mare parte, de temperaturile scăzute a aerului înregistrate în prima jumătate a lunii octombrie, fapt ce a influențat negativ procesul de colectare, păstrare și comercializare a legumelor. Contribuția inflației de bază la rata anuală a inflației este inferioară celei înregistrate în cadrul raportului precedent, însă rămâne și fi una semnificativă pe toată perioada de prognoză. Astfel, rata medie anuală a inflației de bază pentru anii 2014 și 2015 va fi de 4,6 la sută și, respectiv, 3,3 la sută.

Diminuarea prognozei la componenta respectivă a IPC s-a produs ca rezultat al unei cereri negative pentru următoarele opt trimestre. Contribuția combustibililor la rata anuală a inflației va fi relativ stabilă pe întreaga perioadă de prognoză. Acest fapt este determinat, pe de o parte, de anticiparea scăderii prețurilor la petrol pe piețele internaționale, iar, pe de altă parte, de caracterul stimulativ al canalului ratei efective de schimb. Dinamica prețurilor reglementate va fi similară cu cea înregistrată în cadrul scenariului din raportul asupra inflației. Ipotezele din runda precedentă de prognoză rămân valabile și pentru proiecția curentă. Conduita proiectată a politiciei monetare va urmări și în continuare calibrarea ansamblului condițiilor monetare reale în sens larg, pentru a asigura menținerea pe termen mediu a ratei inflației în intervalul de variație de aproximativ 1,5 puncte procentuale de la tinta inflației de 5,0 la sută.

„Proiecția curentă plasează rata anuală a inflației IPC la nivelul de 5,4 la sută în medie pentru anul 2014, cu 0,7 puncte procentuale mai mult decât cel anticipat în cadrul Raportului asupra inflației nr.4, 2013. Prognoza ratei medii anuale a inflației pentru 2015 este de 4,8 la sută, sau cu 0,5 puncte procentuale mai mult față de raportul precedent. Proiecția curentă plasează nivelul ratei anuale a inflației în intervalul de variație de aproximativ 1,5 puncte procentuale de la tinta inflației de 5,0 la sută anual pentru tot orizontul de prognoză”, a declarat guvernatorul BNM, Dorin Drăguțanu la prezentarea prognozei inflației.

LA SFÂRSITUL ANULUI 2013 INFLAȚIA A CONSTITUIT 4,9%

În trimestrul IV al anului 2013 ritmul mediu anual al inflației a constituit 4,9 la sută, fiind cu 0,9 puncte procentuale superior celui din trimestrul III, 2013. Astfel, dacă în trimestrul III, 2013 ritmul anual al

PREȚURILE LA MEDICAMENTE ȘI TRANSPORT AU CRESCUT CEL MAI MULT

Crescerea în termeni anuali a prețurilor reglementate în trimestrul IV, 2013, a fost determinată, în cea mai mare parte, de dinamica prețurilor la serviciile de transport, la medicamente și la cele comunal-locale, care în luna decembrie 2013 s-au majorat cu 16,3, 4,2 și, respectiv, 1,5 la sută, comparativ cu decembrie 2012.

Majorarea cheltuielilor comunale-locale a fost determinată de creștere taxei pentru locuință cu 3,7 la sută, a tarifului la apeduct și canalizare, și a gazului din rețea cu 6,9 și, respectiv, 1,8 la sută.

CARBURANȚII NU PREZINTĂ RISCURI PENTRU INFLAȚIE

Datele BNM arată că, pe parcursul trimestrului IV, 2013, ritmul mediu anual al prețurilor la combustibili a oscilat în jurul valorii de 3,3 la sută, fiind cu 2,2 puncte procentuale inferior celui din trimestrul III, 2013. Temperarea ritmului mediu anual al prețului la combustibili în perioada de referință, în comparație cu trimestrul III, 2013, a fost determinată preponderent de dispariția presiunilor inflaționiste din partea prețurilor internaționale la petrol. Astfel, în trimestrul IV, 2013, prețul petrolierului de marca Urals a atins valoarea medie de 108,4 dolari SUA/baril, diminuându-se cu 1,5 la sută în comparație cu trimestrul III, 2013. Totodată, moneda națională a înregistrat o depreciere de circa 1,9 la sută față de dolarul SUA, comparativ cu trimestrul III, 2013, astfel estompând efectul generat de diminuarea prețului petrolierului pe piața internațională.

Ca rezultat, în trimestrul IV, 2013, contribuția determinată de prețurile la carburanți a constituit 0,4 puncte procentuale, fiind cu 0,9 puncte procentuale inferioară celei din trimestrul III, 2013.

Această evoluție a fost influențată și de efectul de bază favorabil. La formarea ritmului anual al prețurilor la carburanți, în trimestrul IV, 2013, cea mai mare contribuție a avut-o creșterea prețurilor la lemnele pentru foc, reprezentând în medie 1,8 puncte procentuale, cu 0,8 puncte procentuale mai puțin comparativ cu trimestrul III, 2013. Această evoluție s-a datorat temperaturilor mai ridicate în perioada noiembrie-decembrie 2013, față de perioada similară a anului 2012, ceea ce a contribuit la menținerea unei cereri modeste față de produsul respectiv.

Contribuția medie generată pe parcursul trimestrului IV, 2013, din partea componentului „gaz din butelii” a constituit 1,4 puncte procentuale. Totodată, contribuțiile din partea „cărbunelui de pământ” se poziționează în palierul negativ pentru a treisprezecea lună consecutiv, în trimestrul IV, 2013 consemnată-se o valoare medie de minus 0,3 puncte procentuale.

Victor URŞU

Amendamentele operate la legea cu privire la tutun pot duce la pierderi semnificative la bugetul de stat

Pachetul de legi antitutun aprobat de guvern a fost înaintat miercură trecută în parlament. Potrivit agenției "INFOTAG", cu referință la Biroul relații cu presa al guvernului, documentele au fost aprobate de guvern pe 17 decembrie 2013.

Potrivit comunicatului, fumatul va fi interzis în spațiile publice închise și semînchise, la locul de muncă și în transportul public. Proprietari și managerii acestor spații vor fi obligați să afișeze pe ușa de intrare simbolul ce interzice fumatul. Proiectul prevede sancțiuni atât pentru gestionarii spațiilor în care este interzis fumatul, cât și pentru fumători. În variantă finală, pachetul de legi prevede că gheretele unde se vând produsele din tutun trebuie să fie amplasate, între ele, la o distanță de cel puțin 200 de metri și la 50 de metri distanță de la instituțiile de învățământ și instituțiile medico-sanitare. Totodată, se interzice comercializarea produselor din tutun și a produselor care conțin nicotină în unități de comerț între orele 22:00-8:00.

Totodată, mulți experți consideră amendamentele propuse la Legea cu privire la tutun și la Codul Contraventional „imperfecte”. Potrivit ziarului „Komso-molska Pravda v Moldove”, „modificările pot prejudicia considerabil bugetul de stat”.

Documentele au fost înaintate în ajun în Parlament pentru examinare.

“Dacă deputații, la examinarea proiectelor de lege, nu vor lua în calcul un șir de factori importanți, atunci o treime din piață de produse din tutun din Moldova riscă să devină „piată neagră”. Urmează de luat în calcul că businessul legal cu produse de tutungerit a asigurat în anul 2013 circa 1 mld. de lei în bugetul țării, iar ponderea estimată pentru 2014 este de 5-6 la sută din suma totală a veniturilor. Dacă ponderea economiei informale va atinge cota de 1/3 din piață, atunci veniturile se vor reduce cu peste 30 la sută”, se menționează în articol.

Autorii recunosc că proiectul de lege prevede și niște aspecte pozitive, bunăoară, restricțiile privind fumatul în locurile publice sau în prezența copiilor, intenția de a sănționa agenții economici care vor comercializa minorilor produse de tutungerie.

“Totodată, nu trebuie de trecut cu vederea chestiuni controversate, ba chiar periculoase. În Republica Moldova, ponderea fumătorilor constituie 51 la sută în rândul bărbaților și 22 la sută în rândul maturilor în general. Este evident că odată cu intrarea legii în vigoare, aceste persoane nu vor renunța la fumat, ci vor apela la produsele ilegale, cele contrafăcute și cele de contrabandă. Tigările, care autorii proiectului propun să fie interzise (ce conțin arome de mentă, vanilie, cafeină, dar și alți aditivi), constituie circa o treime din piață autohtonă a acestor produse și ele pur și simplu vor fi înlocuite cu cele de contrabandă”, punctează ziarul.

Sursa afirmă că legislatorii urmează să țină cont și de „factorul transnistrean”, adică de existența segmentului de frontieră transnistrean, necontrolat de autoritatele țării.

“Or, la moment, în regiunea transnistreană, activează câteva companii care importă și produc tigări. Urmează niște simple calcule aritmetice: acea treime din piață legală a produselor de tutun, care se eliberează datorită acestui proiect de lege, acum va fi ocupată de produse de o proveniență dubioasă, iar Moldova, din țară furnizoare de tigări de contrabandă, va deveni și importatoare de tigări de contrabandă”, indică publicația.

Potrivit autorului, “Dacă proiectul de lege într-adevăr urmărește un scop nobil, atunci excesul de zel ar putea doar dăuna”.

“Autorii proiectului ar trebui să fie siguri că nu favorizează indirect comerțul cu produse contrafăcute de tutungerie, interzicând amplasarea publicității pentru „tigările legale” în locurile de comercializare a acestora (chioșcuri, magazine), interzicând expunerea produselor de tutungerit în locurile de comercializare a acestora și legiferând practicile de comercializare a tigărilor pe sub mână. Interzicerea publicității în locurile de comercializare a produselor de tutungerit lipsește consumatorii de posibilitatea de a se documenta unde se vând produse legale. La urma urmei, nu e vorba de publicitate în presă sau pe stradă, ci strict în locurile vizitate de fumători”, se vorbește în articol.

Autorii consideră controversată și solicitarea ca avertismentul privind dauna fumatului să fie plasat pe minimum 75 la sută din suprafața ambalajului.

“Astfel proiectul de lege limitează dreptul cetățeanului de a se informa corect despre calitatea produsului consumat și creează condiții favorabile pentru vânzarea produselor contrafăcute, or acesta, de fapt, interzice marca de tigărete ce reprezintă în sine un element de securitate, o garanție că cetățeanul nu procură un produs contrafăcut, care poate fi foarte periculos pentru sănătatea lui”, scrie publicația.

Autorilor li se pare „ciudată” și „radicală” propunerea cu privire la dimensiunile avertismentului de 75% din suprafața ambalajului, deoarece în Uniunea Europeană la acest capitol există cu totul alte rigori.

“În UE, cerința obligatorie vizavi de inscripția cu avertismentul privind dauna fumatului constituie 30 la sută pentru partea din față a ambalajului și 40 la sută pentru cea din spate. În țara vecină, Ucraina, această cerință constituie 50 la sută din partea din față și cea din spate a ambalajului. Cerințe similare sunt instituite și în Federația Rusă – 30 la sută din partea din față și 50 la sută din suprafața părții din spate”, afirmă sursa citată.

Autorul articolelui a ajuns la concluzia că „ideea ce a stat la baza proiectului de lege inițial a fost una bună, dar, pe parcurs, cu, sau fără, bună știință, aceasta a fost distorsionată din cauza excesului de zel și a atenție superficială la detaliu”.

Tranzacții cu valori mobiliare ale emitenților din Republica Moldova, pe piața bursieră (Perioada 3-7 februarie 2014)

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitentului	Preț (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Ponderea VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
03.02.14 14:23	MD14DOTC1001	SA "DOTARCOM"	2,50	200	500,00	Licitatie cu strigare Pachet unic	50156	0,40	23,00
03.02.14 14:31	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1000,00	175	175000,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,02	200,00
03.02.14 14:31	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1000,00	115	115000,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,01	200,00
04.02.14 10:06	MD14LUSM1002	SA "LUSMECON"	28,79	200	5758,00	Licitatie cu strigare Pachet unic	261164	0,08	50,00
04.02.14 10:06	MD14LUSM1002	SA "LUSMECON"	28,79	78	2245,62	Licitatie cu strigare Pachet unic	261164	0,03	50,00
04.02.14 10:06	MD14LUSM1002	SA "LUSMECON"	28,79	13	374,27	Licitatie cu strigare Pachet unic	261164	0,00	50,00
04.02.14 12:55	MD14TIL1003	SA "VAST - PROTECT"	1,00	5148	5148,00	Licitatie cu strigare Pachet unic	2400392	0,21	1,00
04.02.14 12:56	MD14TIL1003	SA "VAST - PROTECT"	1,00	55	55,00	Licitatie cu strigare Pachet unic	2400392	0,00	1,00
04.02.14 12:56	MD14TIL1003	SA "VAST - PROTECT"	1,00	549	549,00	Licitatie cu strigare Pachet unic	2400392	0,02	1,00
05.02.14 12:42	MD14LUSM1002	SA "LUSMECON"	28,79	49	1410,71	Licitatie cu strigare Pachet unic	261164	0,02	50,00
05.02.14 12:42	MD14LUSM1002	SA "LUSMECON"	28,79	59	1698,61	Licitatie cu strigare Pachet unic	261164	0,02	50,00
05.02.14 14:31	MD14ASCH1004	SA "ASCHIM"	29,00	16000	464000,00	Vinzare Cumparare	2379602	0,67	10,00
05.02.14 14:31	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	30,00	4700	141000,00	Vinzare Cumparare	25000091	0,02	10,00
06.02.14 14:31	MD14AMTR1009	SA "AUTOMOTOTRANS"	25,00	10	250,00	Vinzare Cumparare	44850	0,02	15,00
06.02.14 14:31	MD14LIDE1005	SA "EDILITAR"	3,50	1749	6121,50	Vinzare Cumparare	122938	1,42	10,00
06.02.14 14:31	MD14NUNU1005	SA "NUFARUL"	10,00	2837	28370,00	Vinzare Cumparare	79016	3,59	10,00
07.02.14 14:31	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1000,00	20	20000,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,00	200,00
07.02.14 14:31	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1000,00	32	32000,00	Vinzare Cumparare	1037634	0,00	200,00
07.02.14 14:31	MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	18,00	580	10440,00	Vinzare Cumparare	1779826	0,03	20,00
07.02.14 14:31	MD14VCTB1004	BC "VICTORIABANK" S.A.	31,50	940	29610,00	Vinzare Cumparare	25000091	0,00	10,00
TOTAL				33509	1039530,71				

Statistica tranzacțiilor extrabursiere pentru perioada 03.02.2014-07.02.2014

Tipul tranzacției: Vînzare-cumpărare

Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unități)	Volumul total al VM tranzacționate (unități)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1. AGROPROD S.A., BĂLȚI	MD14PROD1008	1	5	16025	16025	0,38
Total			5	16025	16025	

Tipul tranzacției: Mostenire

Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unități)	Volumul total al VM tranzacționate (unități)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1. F.I.N.N. TELECOM-INVEST	MD14TELE1001	1	1	568	568	0
2. UNIC S.A., CHIȘINĂU	MD14UNIC1004	115	2	25	2875	0,03
3. DAAC Hermes grup, MUN. CHIȘINĂU	MD14MARS1000	1	2	1088	1088	0
4. AGROTEHNICA S.A., CAHUL	MD14AGTN1001	35	1	62	2170	0,22
5. CARMEZ, CHIȘINĂU	MD14RMEZ1007	10	1	1356	13560	0,06
6. F.I.N.N. EXITON-BON	MD14NEXT1006	-	1	224	224	0
7. ÎNTreprinderea PISCICOLĂ "COSTEȘTI", COȘTEȘTI	MD14OSTE1002	10	1	939	9390	1,14
Total			9	4262	29875	

Tipul tranzacției: Donație

Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unități)	Volumul total al VM tranzacționate (unități)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1. PROTECȚIA S.A., CHIȘINĂU	MD14TECT1005	10	2	311	3110	1,72
Total			2	311	3110	

PLANUL DE NEGOCIERI sesiunea bursieră din 12 Februarie 2014

Nr. d/o	Nr. cererii de vînzare	Emitentul valorilor mobiliare	IDNO emitentului	Numărul înregistrării de stat al valorilor mobiliare, ISIN	Numărul valorilor mobiliare în pachet, unități	Prețul pentru o unitate, lei	Valoarea totală a pachetului, lei	% din volumul emisiei	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Data depunerii cererii	Data începerii licitației	Termenul de valabilitate al cererii	Descrierea Detalii
1	18	SA "FLOARE - CARPET"	1003600088549	MD14CARP1005	1 023 070	23,00	23 530 610,00	16,81	10,00	03.02.2014	17.03.2014	28.03.2014	
2	20	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	1002600035719	MD14BSOC1004	76	250,00	19 000,00	0,01	100,00	06.02.2014	11.02.2014	24.02.2014	
3	21	SA "LUSMECON"	1002600050842	MD14LUSM1002	39	28,79	1 122,81	0,01	50,00	07.02.2014	12.02.2014	13.02.2014	
4	22	SA "TRANS CON - M"	1003600017682	MD14SCON1000	10 000	6,00	60 000,00	0,63	10,00	07.02.2014	12.02.2014	12.02.2014	
5	23	SA "VITA NOVA"	1003604014357	MD14VNOV1002	26 081	11,00	286 891,00	17,25	11,00	07.02.2014	10.03.2014	21.03.2014	Unitatea Administrativ-teritorială (Consiliul raional)
6	24	SA "LUSMECON"	1002600050842	MD14LUSM1002	36	28,79	1 036,44	0,01	50,00	10.02.2014	13.02.2014	14.02.2014	

F.P.C. «ORHEI-MOBILĂ» S.A.

comunică că, la ședința Consiliului societății din 03.02.2014 a fost aprobată următoarea decizie:
De al demisiona din funcția de director general al Societății pe dl Liveruc Boris, și de al numi în funcția data pe dna Grecu Maria.

Spre atenția acționarilor I.M. "BEERMASTER" S.A.

Adunarea Generală extraordinară repetată a acționarilor din 11.01.2014 a imputernicit Consiliul societății cu dreptul de a aproba rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni. Astfel, după expirarea termenului de subscriere, la 13.02.2014

Oferte/cereri comerciale la BVM la data de 11.02.2014 Коммерческие предложения на ФБМ на 11.02.2014 г.

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Pretul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.	Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Pretul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
MD14CARP1005	SA "FLOARE-CARPET"	0,00	23,00	1023070,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	60,00	998,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	250,00	76,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	100,00	126,00
MD14LUSM1002	SA "LUSMECON"	0,00	28,79	39,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	115,00	4195,00
MD14SCON1000	SATRANS CON - M'	0,00	6,00	10000,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	120,00	4535,00
MD14VN0V1002	SA "VITA NOVA"	0,00	11,00	26081,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,00	1794,00
MD14LUSM1002	SA "LUSMECON"	0,00	28,79	36,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	124,99	335,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINBANK" SA	0,00	1040,00	280,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	125,00	800,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINBANK" SA	0,00	1044,00	28,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	130,00	516,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINBANK" SA	0,00	1045,00	200,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	138,00	683,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINBANK" SA	0,00	1045,18	266,00	MD14MBIS1000	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	0,00	150,00	1141,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINBANK" SA	0,00	1100,00	103,00	MD14MEZ1000	SA "MEZON"	0,00	10,00	2000,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINBANK" SA	0,00	1185,00	322,00	MD14MICKB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	90,00	296,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINBANK" SA	0,00	1200,00	71,00	MD14MICKB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	95,00	240,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINBANK" SA	0,00	1210,00	5,00	MD14MICKB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	100,00	22822,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINBANK" SA	0,00	1225,00	5,00	MD14MICKB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	115,00	428,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINBANK" SA	0,00	1300,00	615,00	MD14MICKB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	145,00	34,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINBANK" SA	0,00	1375,00	25,00	MD14MICKB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	200,00	144,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINBANK" SA	0,00	1400,00	95,00	MD14MICKB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	299,00	196,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINBANK" SA	0,00	1487,00	8,00	MD14MICKB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	390,00	4247,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINBANK" SA	0,00	1500,00	4,00	MD14MIA1005	SA "MIQARA"	0,00	1,00	4086,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINBANK" SA	0,00	1560,00	100,00	MD14MITE1006	SA "MIDGARD TERRA"	0,00	2,00	984,00
MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINBANK" SA	158,00	1000,00	0,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	29,00	30,00
MD14AGRН1003	SA "AGROMASINA"	0,00	8,00	5,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	30,00	30,00
MD14AGRН1003	SA "AGROMASINA"	0,00	10,00	144,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	120,00	100,00
MD14ALET1005	SA "ALET"	0,00	0,10	106970,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	199,99	130,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	2,99	100,00	MD14MOLG1004	SA "MOLDOVAGAZ"	0,00	29,00	0,00
MD14AMAS1009	SA "ALIMENTARMAS"	0,00	3,00	1365,00	MD14MTUR1005	SA "MOLDOVA - TUR"	0,00	12,00	4568,00
MD14APRO1001	SA "APROMAS"	0,00	5,75	4112,00	MD14NEL1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	5,00	5200,00
MD14ARTU1009	SA "RAUT"	0,00	6,00	13800,00	MD14NEL1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	5,50	6880,00
MD14AVCO1000	SA "AVICOLA"	0,00	25,00	26602,00	MD14NEL1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	6,50	3310,00
MD14AVIP1003	SA "AVIS PRIM"	0,00	0,30	3804,00	MD14NICO1002	SA "NICODIM"	0,00	0,17	34697,00
MD14BALT1008	SA "IM "BALTEANCA"	0,00	6,00	242100,00	MD14NLC1003	SA COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	4,99	1150,00
MD14BAT1003	SA "BASTINA"	0,00	20,00	25,00	MD14NLC1003	SA COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	5,00	11787,00
MD14BAZA1003	SA "BAZA TRANSPORTULUI AUTO NR. 14 DIN FLORESTI"	0,00	10,00	4850,00	MD14NLC1003	SA COMBINATUL DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI din CUPCINI "INLAC"	0,00	6,00	5427,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMI"	0,00	35,00	1835,00	MD14NOCA1000	SA "BETACON"	0,00	10,00	20,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMI"	0,00	39,00	1000,00	MD14NEH1006	SA UZINA EXPERIMENTALA DE UTILAJ TEHNOLOGIC "INTEH"	0,00	15,00	30,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMI"	0,00	40,00	56308,00	MD14NUSA1004	SA "GAINUSA"	0,00	0,70	144497,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMI"	0,00	64,50	49,00	MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	0,10	20,00
MD14BECM1002	BC "BANCA DE ECONOMI"	0,00	200,00	88,00	MD14OBIS1008	SA "MOBISTIL"	0,00	1,00	1759,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	132,00	921,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	17,00	30,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	180,00	516,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	20,00	2780,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	220,00	2036,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	93,00	102,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	270,00	169,00	MD14OTIS1008	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	100,00	2346,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	280,00	509,00	MD14PIEE1000	SA Intreprinderea Mixta "PEILE"	0,00	14,00	30,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	1000,00	50,00	MD14PIEL1001	SA "PEILART"	0,00	15,00	4,00
MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	0,00	1150,00	145,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CERALEIERE"	0,00	0,50	28277,00
MD14BZAS1003	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO nr.35 DIN SINGEREI"	10,00	12,14	0,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CERALEIERE"	0,00	5,25	106300,00
MD14CARP1005	SA "FLOARE-CARPET"	0,00	23,00	2189,00	MD14PROC1009	SA "PRODUSE CERALEIERE"	0,00	8,05	115000,00
MD14CEPU1006	SA "CEREALE-PRUT"	0,00	20,00	9000,00	MD14REME1002	SA "REMEDIUM FARM 36"	0,00	2,00	833,00
MD14CERA1008	SA "CERAMICA_T"	0,00	1,60	331579,00	MD14REV1007	SA "TRANSERVICE"	0,00	10,00	100,00
MD14CERF1003	Combinatul de Produse Cerealiere "CEREALE FLOR"	0,00	9,99	255,00	MD14RFC01001	SA "MARFCONSUM - SUD"	0,00	10,00	200,00
MD14CICU1007	SA "PISCICULTORUL"	0,00	5,00	9930,00	MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODENI"	0,00	5,00	24000,00
MD14COBI1006	S.A. "Combustibil-Solid"	0,00	6,00	514,00	MD14RICA1004	SA "FABRICA DE CONSERVE DIN GLODENI"	0,00	10,00	107729,00
MD14CONO1004	SA "CONSMT"	0,00	4,15	1930,00	MD14RMZ1007	SA "CARMEZ"	0,00	25,00	88,00
MD14COPA1008	SA "INTREPRINDEREA DE COLECTARE A VITELOR SI A PASARILOR"	0,00	8,00	13717,00	MD14ROCA1000	SA "NOROC"	0,00	5,00	7686,00
MD14CORM1002	SA DE PRODUCERE A NUTRETURILOR "COMBICORM"	0,00	30,00	1390,00	MD14ROZA1009	IM "SUDZUCKER-MOLDOVA"	0,00	30,00	20000,00
MD14COV110									

Darea de seamă rezumativă anuală a SA „Autocomerț-Service”

- Perioada de gestiune: 01.01.2013 – 31.12.2013.
 - Denumirea completă: Societatea pe Acțiuni „Autocomerț-Service”; Denumirea prescurtată: SA „Autocomerț-Service”.
 - Numărul și data înregistrării de stat: codul fiscal nr. 1003600030146 la 22.02.1994.
 - Sediul, tel., fax: MD-2020, mun. Chișinău, str. Calea Orheiului, nr. 125/1, tel.: 022-460-100, 022-460-104, fax.: 022-45-93-25.
 - Principalele genuri de activitate: darea în locație a bunurilor proprii.
 - Persoanele cu funcții de răspundere:
 - Consiliul Societății: E. Tăruș – 0, O. Ojog – 0; O. Taranovschii – 0
 - Organul executiv: S. Dereveanco – 18013 (5,245%);
 - Comisia de Cenzori: Cusnir T. – 0, Curinnoi N. – 0, Fiodorov V. – 0.
 - a) lista insiderilor: E. Tăruș, O. Ojog, O. Taranovschii, C. Popescu, V. Cadenco, N. Cozlova, E. Zglavoci;
 - b) lista persoanelor afiliate: Tăruș, E. V. Cebotari, S. P. Gogu, C. M. Gogu, A. M. Gogu, C. M. Gogu, M. M. Gogu, A. T. Popescu, I. N. Cadenco, A. I. Cadenco, G. N. Zglavoci, S. G. Zglavoci, V. A. Cozlovi, S. G. Taranovschii, E. O. Taranovschii, V. E. Dereveanco, E. N. Dereveanco, I. V. Dereveanco.
- Notă:** Insiderii și persoanele afiliate nu dețin cotă în capitalul social al SA „Autocomerț-Service”.
- 8. Informații privind valorile mobiliare ale emitentului la situația din 31.12.2010:**
Acțiuni	ISIN	Numărul	VN, lei	Termen	Răscumpărare	Achiziționate
Ordinare	MD14CTEC1004	343419	6	X	-	-
9. Capitalul social: 2060514 lei.
10. Numărul de acționari: 161.
11. Persoane care dețin peste 5%:
M. Gogu – 172583 (50,254%); S. Gogu – 128251 (37,345%); S. Dereveanco – 18013 (5,245%)
12. Reprezentanțe: nu sunt.
13. Reorganizări: nu au fost.
14. a) Registratorul: Registratorul Independent „Grupa Financiară” SA, 2012, m. Chișinău, str. Armeanăscă 55, of. 301:27-18-45, Contract nr. 516 din 02.01.2009;
b) Auditorul: „Express Audit Control” SRL, mun. Balti str. Cahul 29, Romanciuc Vadim: 060601045 Licență seria A MMII 041519 din 18.03.2013
15. Obligații financiare neonorate: nu sunt.

16. Bilanțul contabil:

Posturile bilanțului	La finele perioadei de gestiune curentă, lei	La finele perioadei de gestiune precedente, lei
Activ		
1. Active pe termen lung		
1.1 Active nemateriale	-	-
1.2 Active materiale pe termen lung	4851004	4063429
1.3 Active financiare pe termen lung	-	-
1.4 Alte active pe termen lung	23309	23309
Total capitolul 1	4874313	4086738
2. Active curente		
2.1 Stocuri de mărfuri și materiale	753013	639636
2.2 Creațe pe termen scurt	105269	12098
2.3 Investiții pe termen scurt	-	-
2.4 Mijloace bănești	19543	10004
2.5 Alte active curente	239448	221661
Total capitolul 2	1117273	883399
Total activ	5991586	4970137
Pasiv		
3. Capital propriu		
Capital statutar	2060514	2060514
Capital suplimentar	-	-
Capital nevărsat	-	-
Capital retras	-	-
Total 3.1 Capital statutar și suplimentar	2060514	2060514
Rezerve stabilite de legislație	-	-
Rezerve prevăzute de statut	-	-
Alte rezerve	1197525	1197525
Total 3.2 Rezerve	1197525	1197525
Corecții ale rezultatelor perioadelor precedente	(28230)	293047
Profitul nererepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	(524883)	(398631)
Profitul net (pierdere) al perioadei de gestiune	(326976)	(126252)
Profit utilizat al perioadei de gestiune	-	()
Total 3.3 Profit nererepartizat (pierdere neacoperită)	(226137)	(398631)
Diferențe la reevaluarea activelor pe termen lung	(213159)	(213159)
Subvenții	-	-
Total 3.4 Capital secundar	(213159)	(213159)
Total capitolul 3	2818743	2519997
4. Datorii pe termen lung – total		
4.1 Datorii financiare pe termen lung	-	-
4.2 Datorii pe termen lung calculate	-	-
Total capitolul 4	-	-
5. Datorii pe termen scurt		
5.1 Datorii financiare pe termen scurt	2353398	1717697
5.2 Datorii comerciale pe termen scurt	694452	523392
5.3 Datorii pe termen scurt calculate	124993	209051
Total capitolul 5	3172843	2450140
Total pasiv	5991586	4970137

17. Raportul de profit și pierderi:

Indicatorii	Perioada de gestiune curentă, lei	Perioada de gestiune precedență, lei
1. Venitul din vînzări	1519407	873769
2. Costul vînzărilor	330195	264862

3. Profitul brut (pierdere globală)	1189212	608907
4. Alte venituri operaționale	-	-
5. Cheltuieli comerciale	-	-
6. Cheltuieli generale și administrative	859907	724505
7. Alte cheltuieli operaționale	146475	4577
8. Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	331562	(120175)
9. Rezultatul din activitatea de investiții: profit (pierdere)	-	-
10. Rezultatul din activitatea financiară: profit (pierdere)	-	(6077)
11. Rezultatul din activitatea economico-financiară: profit (pierdere)	(331562)	(126252)
12. Rezultatul exceptional: profit (pierdere)	-	-
13. Profitul (pierdere) perioadei raportata pînă la impozitare	331562	(126252)
14. Cheltuieli (economie) privind impozitul pe venit	4586	-
15. Profitul net (pierderea netă)	326976	(126252)

18. Informații suplimentare privind profitul societății și utilizarea acestuia:

Indicatorii	Perioada de gestiune curentă, lei	Perioada de gestiune precedență, lei
1. Directiile de utilizare a profitului net pe parcursul perioadei de gestiune: acoperirea pierderilor din anii precedenți	-	-
b) rezerve stabilite de legislație;		
c) rezerve prevăzute de statut;		
d) alte rezerve;		
e) plata recompenselor membrilor consiliului societății și membrilor comisiei de cenzori;		
f) investirea în vederea dezvoltării producției;		
g) plata dividendelor;		
• la acțiunile preferențiale		
• la acțiunile ordinare		
h) alte scopuri		
2. Activele nete ale emitentului	2818743	2519997
3. Activele nete ale emitentului în raport la: • o obligație • o acțiune preferențială • o acțiune ordinară	8,21	7,34
4. Profitul net la o acțiune ordinară a societății		
5. Datorile la dividendele anilor precedenți		
6. Dividendele anunțate la o acțiune de fiecare clasă a emitentului: • intermediare, • anuale.		
7. Valoarea unei acțiuni a societății (cu indicarea sursei de informare) • valoarea de piață • valoarea estimativă	4,00	

19. Persoane care au semnat bilanțul contabil:

Director General**S. Dereveanco****E. Zglavoci****Contabil-șef:**

20. Opinia auditorului exprimată în raportul de audit al societății de audit care a efectuat auditul obligatoriu al rapoartelor financiare anuale

**În atenția acționarilor
S.A. "Investcom"!**

Acționarul S.A. "Investcom" Lupașco Alexei ce deține mai mult de 25% din acțiunile societății anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor pentru data de 18.03.2014, care va avea loc în 'Sala de protocol' al S.R.L. "Institutul muncii" situată pe adresa: MD-2024, mun. Chișinău, str. Zimbrului 10. Adunarea se va desfășura cu prezența personală a acționarilor. Începutul înregistrării – ora 13.00. Începutul adunării – ora 14.00.

ORDINEA DE ZI:

- Alegerea administratorului, consiliului și comisiei de cenzori a Societății.
- Cu privire la activitatea economico-financiară a Societății pe perioada a. 2002-2013.
- Cu privire la legalitatea deciziilor adoptate de adunările generale ale acționarilor Societății pe perioada a. 2002-2013.
- Cu privire la cheltuielile suportate pentru petrecerea adunării generale extraordinare.
- Cu privire la autentificarea procesului verbal.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost întocmită conform situației din 14.02.2014. Pentru înregistrare acționari vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții și procura autentificată în modul stabilit de lege.

Acționarii pot lua cunoștință de materialele incluse în ordinea de zi pe adresa: r-l Singerei, or. Biruța, sediu SA „Agroserv”, între orele 10.00-12.00 (zile de lucru) începând cu data de 08.03.2014 la persoana responsabilă – d-l Bandac N.

**În atenția acționarilor
SA "Agroserv"**

Organul executiv al SA "Agroserv" în baza deciziei Consiliul Societății din 22.01.2014 anunță convocarea adunării generale anuale pe data de 18.03.2014 pe adresa: r-l Singerei, com. Biliceni. Noi, sala de ședințe a Primăriei. Înregistrarea – între orele 10.00-10.50. Începutul adunării – ora 11.00

ORDINEA DE ZI:

- Darea de seamă anuală privind activitatea Consiliului Societății pe anul 2013.
- Raportul anual a organului executiv, despre rezultatele activității pe anul 2013.
- Darea de seamă a comisiei de cenzori pe anul 2013.
- Aprobarea raportului auditorului pe anul 2013.
- Repartizarea profitului net (acoperirea pierderilor) al societății pe anul 2013 și aprobarea normativelor de repartizare a beneficiului pentru anul 2014 sau acoperirea pierderilor.
- Aprobarea auditorului societății.
- Cu privire la dizolvarea societății.
- Numirea lichidatorului societății.
- Autentificarea procesului verbal.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost întocmită conform situației din 14.02.2014. Pentru înregistrare acționari vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții și procura autentificată în modul stabilit de lege. Acționarii vor avea asupra lor buletinul de identitate, iar reprezentanții procură perfectată în conformitate cu legislația în vigoare.

Relații la tel. 022/273107**Informatii suplimentare la telefonul (262) 7-11-11.**

Raportul anual al societății pe acțiuni Centrul Comercial "TDA" S.A.

1. Perioada de gestiune – anul 2013
2. Denumirea completă și prescurtată a societății pe acțiuni (emitentului) – Centrul Comercial "TDA" S.A.
3. Numărul și data înregistrării de stat a emitentului – 07.11.1995 cu nr. 10405899
4. Sediul societății, numerele de tel. și fax pentru relații – mun. Chișinău, bd. Cuza Vodă, 21, tel. 77-14-88, fax 77-14-85
5. Principalele genuri de activitate - prestarea serviciilor de arendă; prestarea serviciilor de autoparcare.
6. Lista persoanelor cu funcții de răspundere ale emitentului:
 - Director General – R. Gheorghe
 - Președintele Consiliului – V. Tozlovan
 - Președintele Comisiei de Cenzori – V. Bugăescu
7. Lista insiderilor și a persoanelor afiliate emitentului și mărimea cotelor deținute în capitalul social al emitentului, conform formularului EM-1 din raportul anual al emitentului:

V. Tozlovan – 0; R. Bobeica – 0,69%; V. Sprinsian – 0; V. Diatișin – 0; V. Bugăescu – 0.

Persoane afiliate: G. Bugăescu – soție, S. Diatișin – soție, L. Sprinsian – soție, V. Bobeica – sot, E. Tozlovan – soție.
8. Informația privind valorile mobiliare ale emitentului înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare la ultima zi a perioadei de gestiune (31 decembrie 2013).

Tip valori mobiliare	Codul ISIN	Numărul valorilor mobiliare, unități	Valoarea nominală a valorilor mobiliare, lei	Termen de circulație	Numărul valorilor mobiliare	
					Răscumpărăte pe parcursul perioadei de gestiune	Achiziționate pe parcursul perioadei de gestiune
Acțiuni ordinare		677708	8	X	–	–
Acțiuni preferențiale	–	–	–	–	–	–
Obligațiuni	–	–	–	–	–	–

9. Capitalul social al emitentului la ultima zi a perioadei de gestiune 5421664
10. Numărul de acționari înregistrati în registru la ultima zi a perioadei de gestiune 524
11. Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin 5 și mai mult la sută din acțiunile cu drept de vot plasate ale emitentului.

Denumirea completă a persoanelor juridice/numele prenumele persoanei fizice, numărul de înregistrare (IDNO)/codul personal al persoanei fizice (IDNP)	Numărul de acțiuni cu drept de vot		Cota deținută în numărul total de acțiuni cu drept de vot ale emitentului, %	
	Preferențiale	Ordinare	Preferențiale	Ordinare
SRL "Bobi Hal" - c/f 1003600006536	–	649603	–	95.85
12. Lista filialelor și reprezentanțelor emitentului – nu sunt.
13. Informația despre reorganizarea emitentului și a persoanelor afiliate acestuia – nu sunt.
14. Informația privind registratorul și auditorul emitentului
 - a) Registratorul – S.A. Registrul, mun. Chișinău, str. Sciushev, 47, director O. Domenti, tel. 27-11-77, contract nr. 181/02.01.2013
 - b) Auditorul SRL "Audit Data", str. T. Vladimirescu, 8, director A. Crucerescu, contract nr. 1 din 30.12.2013
15. Informații despre obligațiile financiare neonorate – nu avem.

16. Bilanțul contabil al CC "TDA" S.A. la 31.12.2013

Posturile bilanțului	La finele perioadei de gestiune precedente		La finele perioadei de gestiune
	Activ		
1. Active pe termen lung			
1.1 Active nemateriale	1414	962	
1.2 Active materiale pe termen lung	8053418	8085147	
1.3 Active financiare pe termen lung			
1.4 Alte active pe termen lung	3195		
Total capitolul 1	8058027	8086109	
2. Active curente			
2.1 Stocuri de mărfuri și material	33165	30329	
2.2 Creanțe pe termen scurt	181565	134847	
2.3 Investiții pe termen scurt	—	—	
2.4 Mijloace bănești	560377	1081276	
2.5 Alte active curente	384541	218053	
Total capitolul 2	1159648	1464505	
Total activ	9217675	9550614	
Pasiv			
3. Capital propriu			
Capital statutar	5421664	5421664	
Capital suplimentar			
Capital nevărsat	()	()	
Capital retras	()	()	
Total 3.1 Capital statutar și suplimentar	5421664	5421664	
Reserve stabilite de legislație	40916	40916	
Reserve prevăzute de statut	489531	541945	
Alte rezerve	1657905	1810656	
Total 3.2 Rezerve	2184931	2393517	
Corecții ale rezultatelor perioadelor precedente			
Profitul nerepartizat (pierderea neacoperită) al anilor precedenți	349426		
Profitul net (pierdere) al perioadei de gestiune		793462	
Profitul utilizat al perioadei de gestiune	()		
Total 3.3 Profit nerepartizat	349426	793462	
Diferențe la reevaluarea activelor pe termen lung	—	—	
Subvenții	—	—	
Total 3.4 Capital secundar	—	—	
Total capitolul 3	7956021	8608643	
4. Datorii pe termen lung – total			
4.1 Datorii financiare pe termen lung	936210	600231	
4.2 Datorii pe termen lung calculate	—	—	

Total capitolul 4	936210	600231
5. Datorii pe termen scurt		
5.1 Datorii financiare pe termen scurt		
5.2 Datorii comerciale comerciale pe termen scurt	111019	104374
5.3 Datorii pe termen scurt calculate	214425	237366
Total capitolul 5	325444	341740
Total pasiv	9217675	9550614

17. Raportul de profit și pierderi pentru perioada de gestiune:

Indicatorii	Perioada de gestiune precedență	Perioada de gestiune
1. Venitul din vînzări	2900976	3380461
2. Costul vînzărilor	1065625	1019499
3. Profitul brut (pierdere globală)	1835351	2360962
4. Alte venituri operaționale	2665915	2489151
5. Cheltuieli comerciale		
6. Cheltuieli generale și administrative	1434433	1498775
7. Alte cheltuieli operaționale	2669923	2503581
8. Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	396910	847757
9. Rezultatul din activitatea de investiții: profit (pierdere)		9578
10. Rezultatul din activitatea financiară: profit (pierdere)		
11. Rezultatul din activitatea economico-financiară: profit (pierdere)	396910	857335
12. Rezultatul exceptional: profit (pierdere)		
13. Profitul (pierdere) perioadei raportata până la impozitare	396910	857335
14. Cheltuieli (economie) privind impozitul pe venit	47484	63873
15. Profitul net (pierdere netă)	349426	793462

18. Informații suplimentare privind profitul societății și utilizarea acestuia:

Indicatorii	Perioada de gestiune precedență, lei	Perioada de gestiune, lei
1. Directiile de utilizare a profitului net pe parcursul perioadei de gestiune:	349426	793462
a) acoperirea pierderilor din anii precedenți		
b) rezerve stabilite de legislație;		
c) rezerve prevăzute de statut;	52414	119019
d) alte rezerve;	297012	674443
e) plata recompenselor membrilor consiliului societății și membrilor comisiei de cenzori;		
f) investirea în vederea dezvoltării producției;		
g) plata dividendelor; <ul style="list-style-type: none"> • la acțiunile preferențiale • la acțiunile ordinare 	103954	168711
h) alte scopuri		
2. Activele nete ale emitentului	9217675	9550614
3. Activele nete ale emitentului în raport la:		
• o obligație	—	—
• o acțiune preferențială	—	—
• o acțiune ordinată	13.6	14.09
4. Profitul net la o acțiune ordinată a societății	0,52	1,17
5. Datorile la dividendele anilor precedenți	16881	11988
6. Dividendele anunțate la o acțiune de fiecare clasă a emitentului: <ul style="list-style-type: none"> • intermediare, • anuale. 		
7. Valoarea unei acțiuni a societății (cu indicarea sursei de informare) <ul style="list-style-type: none"> • valoarea de piață • valoarea estimativă 	—	—
	8	8

19. Persoanele care au semnat bilanțul contabil

Gheorghe Ruslan și Silion Elena.

Consiliul Societății pe acțiuni "Codrenii-Com"

Vă aduce la cunoștință ca prin decizia din 06 februarie a. 2014, se convoacă Adunarea Generală a actionarilor la 16 martie a. 2014, la ora 10:00, înregistrarea de la ora 9:00, pe adresa: mun. Chisinau, soseaua Hincesti, 58 (sediul Societății).

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seama a Consiliului Societății pentru anul financiar 2013.
2. Darea de seama a Comisiei de Cenzori.
3. Despre plata dividendelor.
4. Alegerea organelor de conducere și control pentru anul 2014-2015.

Adunarea va avea loc cu prezența actionarilor și reprezentanților lor legali.

Lista actionarilor cu drept de vot la Adunare se va întocmi la data de 15 februarie a. 2014.

Actionarii vor putea face cunoștință cu materialele Adunării pe adresa: mun. Chisinau, soseaua Hincesti, 58, la sediul Societății, începând cu data de 15 februarie a. 2014 de la 9:00 pîna la 17:00. Telefon de contact: 72-35-07.

Actionarii Societății vor prezenta pentru înregistrare buletinul de identitate, iar reprezentanții legali – buletinul de identitate și procura autenticată conform Legislației în vigoare.

Consiliul Societății pe acțiuni "Codrenii-Com"

CAPITAL

Двуязычное издание Национальной комиссии по финансовому рынку

Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку

НКФР обнародовала
новый состав
Экспертного совета

2

Обозреватель финансового рынка

Market

<http://www.capital.market.md>

Nr.5 (525)

Среда, 12 февраля 2014 г.

Цена 5 лей

Влад Мустяцэ:
Застройщикам выгодно
работать с риелторами

3

4

Европейский инвестиционный банк предоставит Молдове до 50% финансирования для инвестиций в ее сельскохозяйственные проекты

Оставшаяся часть средств будет предоставлена другими международными финансовыми организациями или местными властями. Об этом говорится в сообщении ЕИБ относительно новой программы поддержки сельского хозяйства и садоводства Молдовы, о запуске которой было официально объявлено в конце прошлой недели.

Декларацию о намерениях ЕИБ внедрить в Молдове новый проект для поддержки производителей фруктов на сумму в 100 млн евро подписали министр сельского хозяйства и пищевой промышленности Василий Бумаков и вице-президент Европейского инвестиционного банка Вильгельм Мольтерер, который является ответственным за деятельность учреждения на территории стран Восточного партнерства. Вильгельм Мольтерер отметил, что это историческое соглашение, являющееся первым в истории обязательством Европейского инвестиционного банка о поддержке национального сельского хозяйства в странах Восточного партнерства. По его словам, у правительства Молдовы и ЕИБ есть общая цель – помочь молдавским компаниям стать более конкурентоспособными, соответствовать международным стандартам качества и увеличить экспорт на внешние рынки. «Это новое сотрудничество в сельскохозяйственном секторе будет моделью

для сотрудничества ЕИБ с другими странами в регионе», – сказал Вильгельм Мольтерер.

По его словам, по инициативе ЕИБ будут предоставляться выгодные кредиты для реализации в Молдове инвестиционных проектов в государственном и частном секторах. Программа финансирования поддержит все сельское хозяйство и особенно отрасль садоводства, включая закладку новых плантаций, инвестиции в послеуборочную инфраструктуру, переработку, логистику.

ЕИБ отмечает, что сельскохозяйственный сектор имеет решающее значение для Молдовы, являясь важной отраслью экономики, где работает большая часть населения. Улучшение конкурентоспособности в секторе, повышение безопасности и качества продукции, а также рост продаж молдавской продукции на внутреннем и внешнем рынках являются приоритетными задачами для правительства Молдовы и ЕИБ.

В 2010 г. ЕИБ запустил в Молдове проект Filiera Vinului общей сто-

имостью 75 млн евро для поддержки и модернизации молдавской винодельческой промышленности, улучшения конкурентоспособности молдавских вин на ключевых рынках, роста и диверсификации их экспорта. Планируется, что в ближайшие месяцы ЕИБ будет работать в тесном сотрудничестве с Минсельхозом Молдовы и другими органами для разработки плана действий по реализации новой инициативы сотрудничества в сельском хозяйстве.

InfoMarket

Вниманию акционеров, представителей акционерных обществ и профессиональных участников финансового рынка!

Газета Capital Market в рамках кампании по подписке на 2014 год проводит акцию «Подпишись на Capital Market», участники которой получат 10-процентную скидку на публикацию финансового отчета.

Кроме того, подписавшиеся на нашу газету смогут в качестве бонуса осуществить запрос о ранее опубликованных отчетах и объявлениях акционерных обществ.

Обзор биржевых сделок за неделю

В период с 03 по 07 февраля 2014 года на Фондовой бирже Молдовы было заключено 20 сделок с акциями 10 эмитентов. Общий объем торгов составил 1,0 млн леев.

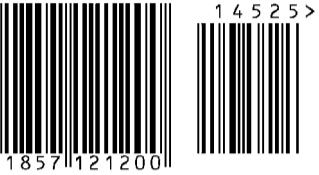
В Основной Секции биржи торговались ценные бумаги 7 эмитентов. Рыночная цена простых именных акций предприятия «Frangzeluța» снизилась с 19 до 18 лей. Цена акций общества «Automototrans» осталась стабильной на уровне 25 лей.

В Секции Прямых Сделок как единые пакеты (голосовые торги) были проданы акции 3 эмитентов в объеме 17,7 тыс. леев.

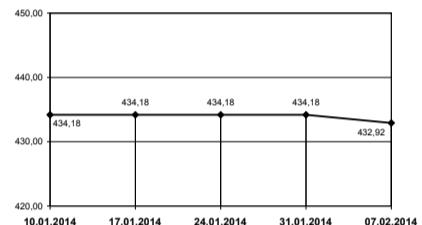
Фондовая биржа Молдовы предоставляет консалтинговые услуги в области лицензируемой деятельности (биржевой). Информация по телефону 022-27-76-36.

www.moldse.md

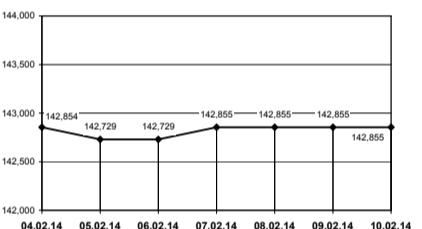
Фондовая биржа Молдовы

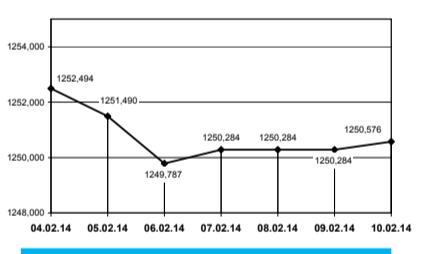
CNPF

Banking Stock Index –
InfoMarket

EVM-Composite

Курс валют
на 12.02.2014

Объявление

Редакция газеты Capital Market проводит тендер по отбору аудиторской компании для проведения аудита издания. Заявки принимаются до 24 февраля 2014 г.

Контактный телефон:
022 22 77 58.

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку от 06 февраля 2014 года, был рассмотрен ряд вопросов.

Рассмотрев и изучив представленное заявление, Административный совет НКФР принял решение переоформить лицензию Страховой компании “ASTERRA GRUP” S.A. серии CNPF №000692, выданную 13 сентября 2011 года на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере страхования (общее страхование), путем замены приложения к лицензии с включением следующих адресов, по которым осуществляется лицензируемая деятельность: ул. 31 Августа 1989, 110, кв. 1, мун. Кишинев, ул. Тигина, 3А, г. Новые Анены.

Кроме того, была переоформлена и лицензия ссудо-сберегательной ассоциации „CREDITE-HADĂRAUȚI” серии CNPF №000209, выданная 28 мая 2009 года на неограниченный срок, на право осуществления деятельности в сфере ссудо-сберегательных ассоций путем замены приложения к лицензии с включением юридических лиц в качестве членов; расширением действия лицензии на близлежащие административно-территориальные единицы: село Чепелеуць, Единецкий район; село Рынгач, Единецкий район; село Ванчикауць, Единецкий район; село Требисуць, Бричанский район.

Административный совет НКФР принял решение утвердить акт переоценки долей, принадлежащих Трастовой компании „COLABORARE” S.A., находящейся в процессе ликвидации.

Так как в ходе осуществления надзорных функций за деятельностью ссудо-сберегательных ассоций было установлено несоблюдение 21 ассоциацией положений ст. 2 Закона №95 от 03.05.2012 “О внесении изменений и дополнений в Закон о ссудо-сберегательных ассоциациях №139-XVI от 21 июня 2007 года”, предусматривающей приведение в течение 12 месяцев уставов и внутренних регламентов в соответствие с действующим законодательством, Административный совет НКФР принял решение предписать управляющим данных ссудо-сберегательных ассоций привести уставы в соответствие с требованиями законодательства, представив их Национальной комиссии по финансовому рынку для получения разрешения на государственную регистрацию в течение 30 дней с момента вступления решения в силу, предупредив управляющих ссудо-сберегательных ассоций о возможности приостановления банковских операций в случае несоблюдения положений решения НКФР.

Изучив представленные заявления, Административный совет НКФР принял решение отозвать лицензии категории «А» на право осуществления деятельности в сфере ссудо-сберегательных ассоций у А.Е.І. „VĂRĂNCĂU” серии CNPF №000451, выданную 26 мая 2009 года, и „ALEXEEVCA” серии CNPF №000446, выданную 30 апреля 2009 года.

В целях проверки соблюдения законодательства в сфере ссудо-сберегательных ассоций, Административный совет НКФР принял решение провести тематические проверки деятельности в А.Е.І. „ECONOMCREDIT” и „MICROIMPURUMUT”.

Сума Чакрабарти: процветания Республики Молдова можно достичь за счет прямых иностранных инвестиций

Республика Молдова следует по очень важному пути развития. Те, кто стремится к процветанию страны, может достичь этого за счет привлечения прямых иностранных инвестиций, заявил на пресс-конференции президент Европейского банка реконструкции и развития (ЕБРР) Сума Чакрабарти, который находился с визитом в Молдове, информирует «МОЛДПРЕС».

Европейский чиновник добавил, что Молдова «сделала четкий выбор, выбор, который означает присоединение к европейским стандартам, выбор, который означает борьбу с коррупцией, борьбу с бюрократизмом на всех уровнях».

«Во-первых, речь идет о создании Экономического совета, объединившего представителей правительства, деловых кругов и международных финансовых институтов (в частности, таких как ЕБРР), который, по сути, является такой формой учреждения, с помощью которой Молдова может четко определить на будущее свою экономическую политику», – добавил Сума Чакрабарти.

Вторым показательным примером, по мнению президента ЕБРР, является отстранение от должности ряда судей, которые не справлялись со своей работой с точки зрения вершения правосудия в стране.

И последним позитивным примером, на который сослался Сума Чакрабарти, является решение Национального банка Молдовы заблокировать право голоса некоторых акционеров, которые действовали согласованно. «Когда банковский сектор работает неудовлетворительно, все страдают от этого, в том числе граждане. Если нет хорошо развитого банковского сектора, тогда не могут направляться финансовые потоки, и в результате принимаются непродуманные решения», – отметил глава ЕБРР. Он оценил решение Национального банка Молдовы как единственно верное и смелое.

«Это решение свидетельствует о стремлении бороться с теми, кто ставит личные интересы выше национальных, бороться с теми интересами (корыстными), которые пустили корни в Молдове», – подчеркнул Сума Чакрабарти. Европейский чиновник заявил, что необходимо провести «чистку» в банковском секторе, чтобы последнее решение НБМ

не осталось единственным в своем роде. Кроме того, жизненно необходимо усовершенствовать систему правосудия в Молдове.

Глава представительства ЕБРР в Молдове Юлия Отто подчеркнула, что банковская система Республики Молдова непрозрачна, произошла офшоризация банков. «На уровне активов существует проблема деятельности акционерных структур, которые не являются транспарентными, а это не позволяет нам сотрудничать с 70% молдавских банков, в результате мы не можем предоставить финансирование в большем размере малым и средним предприятиям (МСП), а также с целью содействия энергоэффективности и другим отраслям», – добавила представитель ЕБРР в Молдове.

Президент ЕБРР Сума Чакрабарти также упомянул, что учреждение, которое он возглавляет, является самым крупным инвестором в Республике Молдова. «Мы реализовали за последние годы 105 проектов на сумму около 900 миллионов евро. Рекордным для нас стал 2013 год: 130 миллионов евро в рамках 15 проектов в различных секторах. Думаю, что в 2014 году выделенная сумма составит 100 миллионов евро», – сказал банкир.

ЕБРР начал сотрудничать с Республикой Молдова в 1992 г. посредством продвижения иностранных инвестиций, модернизации инфраструктуры, улучшения делового климата и поддержки финансовых институтов.

Президенты Европейского инвестиционного банка (ЕИБ) Вернер Хойер и Европейского банка реконструкции и развития (ЕБРР) Сума Чакрабарти совершили 5-7 января этого

НБМ ощущает поддержку государства в решении проблемы прозрачности акционеров банков

«У нас сейчас есть сигналы, свидетельствующие, что власти поддерживают наши действия в этом направлении. В принципе, мы всегда знали, что мы должны делать. Но мы руководствовались принципом, который гласит, что не нужно вбивать гвоздь в стекло, потому как следует знать, как и для чего это делать, есть ли для этого подходящий момент», – сказал “ИНФОТАГ” президент НБМ Дорин Драгуцану.

По его словам, решение НБМ от 5 февраля должно восприниматься как «послание и напоминание другим банкам о том, что «процесс пошел».

«С этого момента банки должны вести себя прозрачно. Времена дикого запада и лихих ковбоев уже позади», – сказал Драгуцану, уточнив, что НБМ проверит и акционеров других банков.

Глава НБМ сообщил о том, что «регулятор рынка сделает все возможное для достижения прозрачности акционеров банков».

«Мы твердо потребуем поддержки государственных институтов для того, чтобы нам было легче собирать всю нужную информацию про компании», – отметил президент.

Драгуцану говорит, что продажа акций акционерами, действовавшими в сковоре при покупке акций банка, «не означает, что НБМ оставит все как есть».

Находящийся с визитом в РМ президент ЕБРР Сума Чакрабарти на встрече с премьер-министром Юрие Лянэ в четверг сказал, что проблема в банковском секторе Молдовы, а именно отсутствие прозрачности в структуре акционеров и слабое корпоративное управление затрудняют инвестиции этого банка в экономику Молдовы. Он отметил, что борьба с коррупцией во всех сферах, включая судебную систему, очень важна для страны.

Чакрабарти приветствовал важное решение НБМ, который признал концентрированными пакеты акций в Victoriabank, где ЕБРР принадлежит 15% акций.

«НБМ сделал очень важный и смелый шаг в правильном направлении. Шаг, который показывает, что строгое и жесткое регламентирование в банковской системе РМ возможно. Важно, чтобы власти поддерживали НБМ в его решении. Это обнадеживающий сигнал не только для инвесторов в банковском секторе, но и для всей молдавской экономики. Много еще предстоит сделать, чтобы право было во

главе угла. Власти РМ могут рассчитывать на поддержку ЕБРР в этом процессе», – подчеркнул президент ЕБРР Сума Чакрабарти, который в пятницу завершил визит в РМ.

Из-за валютных колебаний в последние 2 года рост цен на лекарства в Молдове составил от 2% до 13,5%

Согласно аудиторскому заключению Счетной палаты, цены на лекарства в стране на прямую зависят от колебаний курса лея по отношению к иностранным валютам.

В ходе проверки процедуры утверждения и формирования Агентством по лекарствам и медоборудованию цен на медикаменты, аудиторы выяснили, что в последние 2 года цены на лекарства в иностранной валюте не менялись, однако в молдавских леях они повысились на 2,06-13,45%.

Они подсчитали, что по 17 позициям лекарств население переплатило 0,7 млн леев. Аудиторы также выявили 43 случая, когда цена производителя была более чем на 100% выше цены, которую установили в Агентстве по лекарствам. Если бы производители приняли рассчитанную агентством цену, импортные лекарства стоили бы почти на 4,1 млн леев дешевле.

Счетная палата констатировала, что в агентстве не всегда соблюдались нормы и процедуры по уведомлению о стоимости лекарств, установленной производителем. Так, несмотря на нормы законодательства, стоимость 332 наименований медицинских устанавливалась без соответствующего оценочного листка, который является единственным подтверждающим документом от производителя. Стоимость 22 дженериков установлена с нарушениями. К примеру, несоответствующая процедура установления цен на 5 препаратов привела к дополнительным расходам населения на лекарства в сумме 76,7 тыс. леев.

Аудиторы Счетной палаты также отмечают несовершенство автоматизированной информационной системы «Государственный регистр лекарств», из-за чего нередко учет лекарств осуществлялся вручную. В целом, несмотря на то, что «какие-либо серьезные несоответствия в формировании цен на лекарства в Молдове не были выявлены, аудиторы Счетной палаты считают возможным усиление контроля над формированием цен соответствующей фармацевтической инспекцией».

InfoMarket

года первый совместный визит в Молдову, где обе крупнейшие финансовые организации осуществляют свои операции.

ЕБРР не исключает своего участия в строительстве газопровода Унгены-Кишинев

Европейский банк реконструкции и развития (ЕБРР) не исключает возможности своего участия в строительстве газопровода Унгены-Кишинев. «Вполне возможно, что мы будем финансировать этот проект, так как он касается сопряжения систем РМ и ЕС», – заявил на пресс-конференции в Кишиневе президент ЕБРР Сума Чакрабарти, информирует «МОЛДПРЕС».

В настоящее время при поддержке ЕБРР разрабатывается технико-экономическое обоснование на строительство трубопровода из Ясс в Кишинев, определяется стоимость затрат. Ранее речь шла о цифре в 700-800 млн леев, необходимых инвестиций в строительство трубопровода от Унгена до Кишинева как наиболее крупного потребителя природного газа.

Как ранее отмечало Минэкономики, «поддержка строительства газопровода Унгены – Яссы должна проводиться также посредством строительства трубопровода Унгены – Кишинев. Стоимость трубопровода диаметром 530 мм составит около 700-800 млн леев. Техническая и экономическая эффективность трубопровода Унгены – Яссы будет обеспечена только путем расширения всей инфраструктуры от западного направления к Кишиневу. В этом случае общая стоимость проекта увеличится примерно до 1 млрд леев». По данным ведомства, протяженность газопровода Унгены – Кишинев составит порядка 120 км.

Согласно проекту, пропускная способность газопровода Яссы – Унгены позволит транспортировать 500 млн кубометров газа в год на первом этапе, и 1,5 млрд кубометров газа – на втором этапе. Протяженность газопровода Яссы – Унгены составит 43,2 км, из них 11 км пройдут по территории Республики Молдова. Общая стоимость проекта – порядка 26,5 млн евро.

Румынская сторона уже завершила строительные работы и проводит тестирование. Молдавская сторона намерена завершить строительные работы в марте.

Национальная комиссия по финансовому рынку обнародовала новый состав Экспертного совета

В конце прошлой недели был опубликован новый состав Экспертного совета при Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР). НКФР внесла изменения и дополнения в Постановление Национальной комиссии по финансовому рынку №13/12 от 01.04.2010 «Об Экспертном совете при Национальной комиссии по финансовому рынку».

Многие участники небанковского финансового рынка отметили значимость работы Экспертного совета при НКФР, напомнивая о ценном опыте членов Совета и их способностях проводить глубокий анализ.

Экспертный совет является коллегиальным консультативным органом при Национальной комиссии по финансовому рынку по проблемам, относящимся к небанковскому финансовому рынку и к деятельности его участников. В него входят 13 экспертов в сфере финансов, экономики, банковского дела и страхования.

Согласно Положению о дея-

тельности Экспертного совета при Национальной комиссии по финансовому рынку, Экспертный совет имеет следующие полномочия: а) рассматривает проекты нормативных актов и другие материалы, разработанные Национальной комиссией по проблемам функционирования небанковского финансового рынка и корпоративного управления; б) представляет Национальной комиссии предложения о внесении изменений и дополнений в законодательные и нормативные акты, относящиеся к небанковскому финансовому рынку; с) направляет Национальной комиссии свои заключения и предложения о применении действующих нормативных актов; д) проводит исследования, относящиеся к небанковскому финансовому рынку, и направляет их Национальной комиссии. Постановления Экспертного совета имеют рекомендательный характер.

Председатель Ассоциации актуариев Молдовы Олег Вережан выразил уверенность в том, что

работа Совета в новом составе станет еще более эффективной. «Сотрудничество НКФР и Экспертного совета обеспечивает постоянный диалог между участниками рынка и органом по надзору, в целях обсуждения законопроектов и нормативных актов», — считает О. Вережан. По его словам, предыдущий Совет носил отраслевой характер, в отличие от нынешнего, который носит более общий характер.

Натан Гарштия, назначенный членом Совета от Ассоциации лизинговых компаний Молдовы, подтвердил, что новый состав органа почти в два раза меньше предыдущего, но, по его мнению, «ограниченное количество членов Совета делает структуру более эффективной». Он подчеркнул, что «в свете нового Закона о рынке капитала, у Экспертного совета при НКФР будет большой объем работы». Эксперт дал понять, что пакет предложений будет направлен и от Ассоциации лизинговых компаний Молдовы.

Он отметил также, что возглавляемая им Ассоциация тесно сотрудничает с НКФР, и представители комиссии прислушиваются к предложениям и рекомендациям Ассоциации.

Эксперт Института IDIS «Viitorul» Татьяна Ларюшина в разговоре с корреспондентом Capital Market отметила, что Экспертный совет при НКФР полезен и игрокам рынка, и органу по надзору, так как дает возможность вести диалог в рамках Совета, что позволяет сосредоточиться на конкретных проблемах и установить обратную связь.

Что касается количества членов Совета, Т. Ларюшина считает, что нынешний состав оптимальный для выражения мнений и проведения качественного и глубокого анализа.

Новый состав Экспертного совета при НКФР был опубликован в Monitorul Oficial №7-34 от 7 февраля 2014 года.

Лилия АЛКАЗЭ

Персональный состав Экспертного совета при Национальной комиссии по финансовому рынку

1. Артур ГЕРМАН	– председатель Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку, председатель Экспертного совета;
2. Александру СТРАТАН	– Институт экономики, финансов и статистики;
3. Татьяна ЛАРЮШИН	– Институт развития и социальных инициатив (IDIS) «Viitorul»;
4. Александру ФАЛЭ	– независимый аналитический центр "Expert-Grup";
5. Сергей ТОНКУ	– Американская торговая палата в Молдове;
6. Мариана РУФА	– Ассоциация европейского бизнеса Молдовы;
7. Октавиан АРМАШУ	– Ассоциация иностранных инвесторов Молдовы;
8. Натан ГАРШТИЯ	– Ассоциация лизинговых компаний Молдовы;
9. Аурелиу КОЛЕНКО	– Союз страховщиков Молдовы;
10. Олег ВЕРЕЖАН	– Ассоциация актуариев Молдовы;
11. Леонид ТАЛМАЧ	– Банковская ассоциация Молдовы;
12. Григоре ФУРТУНЭ	– Лига банкиров Молдовы;
13. Антон КАБА	– Ассоциация страховых-перестраховочных брокеров.

Рынок недвижимости возвращается на потерянные в прошлом году позиции

После падения уровня продаж в 2012 г., в 2013 году рынок недвижимости возвращается на потерянные позиции с ростом данного показателя на 2%, сообщает «МОЛДПРЕС» со ссылкой на данные Государственного предприятия «Cadastru».

По кадастровым данным, в 2011 году было зарегистрировано на 6,1% больше сделок купли-продажи, чем в предыдущем году.

Спрос на недвижимость немного подрос в условиях, в которых цена на квартиры вторичного рынка жилья снизилась на 1,7%. Биржа «LARA», одна из самых крупных на рынке, констатирует тот факт, что цена квартир вторичного рынка снизилась с 590 евро за квадратный метр в начале года, до 580 евро – в конце.

Рынок недвижимости с трудом восстанавливается после сокращения количества сделок купли-продажи почти на 30% в 2010 году.

Статистика ГП «Cadastru» включает в себя сделки с квартирами, домами, участками, производственными и торговыми объектами и другими видами собственности. В прошлом году было зарегистрировано 107395 сделок купли-продажи недвижимости, а существенные увеличения количества сделок имели место во втором и в третьем кварталах.

Количество сделок с недвижимостью (купля-продажа,

дарение, обмен, унаследование) выросло на 4% до 289273. Это количество сделок составляет 71% от всего объема зарегистрированных услуг.

В недавно опубликованном отчете Агентства земельных отношений и кадастра говорится, что квартиры и частные дома в Кишиневе продолжают дешеветь. Продавцы запрашивали в 2013 году в среднем на 4% меньше, чем в 2013 г.

Предлагаемая цена частных жилых домов в Кишиневе достигла в декабре 2013 года 883 евро за квадратный метр, что на порядок ниже, чем в начале года, когда эта цифра составляла 921 евро.

Эксперты в области недвижимости отмечают стагнацию рынка уже на протяжении четырех лет, после снижения уровня цен на 1,4% в 2011 году, и на более 10% – в 2010.

Частные жилые дома в Кишиневе дороже квартир. Таким образом, по данным того же Агентства земельных отношений и кадастра, в 2013 году продажная цена однокомнатных квартир снизилась на 6% относительно начала года, до уровня 864 евро за квадратный метр, а двухкомнатных – на 4,2%, до 848 евро за квадратный метр. Самый низкий спрос на трехкомнатные квартиры, цена которых снизилась на 1,8%, до 793 евро за квадратный метр.

Также эксперты прогнозируют стабилизацию цен на недвижимость в 2014 году, и относительный рост количества сделок купли-продажи.

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.
E-mail: info@cnpf.md

Объявление НКФР

Во исполнение положений статьи 6 Закона №192-XIV от 12.11.1998 г. „О Национальной комиссии по финансовому рынку”, Национальная комиссия по финансовому рынку сообщает банковские реквизиты, куда должны переводиться сборы и регуляторные платежи для обеспечения функционирования:

Фискальный код 1007601001293; BC “Victoriabank” S.A., филиал №11; Банковский код VICBMD2X883; Банковский счет 2251311138

CAPITAL Market

Împreună
în lumea finanțelor

Sectia de marketing
Tel.: +373 69 821216

НОВОСТИ СТРАХОВАНИЯ

Grawe Carat Asigurări запускает новый продукт страхования малого и среднего бизнеса – BUSINESS Garant

Как сообщили агентству InfoMarket в пресс-службе компании, новый страховой продукт предполагает страхование зданий, офисов, производственных цехов и коммерческих помещений от различных видов рисков.

Владельцы полиса BUSINESS Garant автоматически обретают финансовую защиту от непредвиденных ситуаций и событий, таких как пожар, ураган и другие стихийные бедствия, утечка воды из труб, кража с взломом, перерыв производства и пр. Страховой полис также покрывает дополнительные расходы, в том числе расходы на утилизацию, снос, тушение пожара, демонтаж, расчистку территории. BUSINESS Garant предусматривает индивидуальный план страхования – каждый клиент самостоятельно определяет риски, от которых намерен застраховаться, и выбирает период страхования.

В Grawe Carat Asigurări отмечают, что новый продукт является гарантированной финансовой защитой для успешного бизнеса, и актуален в контексте адаптации молдавского бизнеса к европейским стандартам и новой концепции бизнеса, основанной на повышении конкурентоспособности. До конца мая 2014 г. на этот вид страхования предоставляется скидка: тем, кто приобретает страховой полис на 12 месяцев, Grawe Carat предоставляет бесплатное покрытие на 3 дополнительных месяца.

InfoMarket

Коллектив Национальной комиссии по финансовому рынку глубоко скорбит вместе с семьей Пентелей в связи с невосполнимой утратой – кончиной мужа и отца Василя Пентелей, бывшего вице-президента Национальной комиссии по финансовому рынку. Ушел из жизни замечательный человек, чьи дела и чай образ навсегда останется в наших сердцах.

Упокой Господь его душу!

Коллектив газеты Capital Market выражает семье и близким искренние и глубокие соболезнования в связи с кончиной г-на Василя ПЕНТЕЛЕЙ.

Пусть земля ему будет пухом!

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:

Moldpres: 67770

Poșta Moldovei: PM21700

Издатель: CAPITAL MARKET I.S.

Регистрационный №:

1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку

Административный совет:

Председатель: Юрий ФИЛИП,

Елена ВАСИЛАКЕ, Еудженiu ВИЦУ,

Зоя ТУЛБУРЕ, Надежда ФИЛИП.

Главный редактор:

Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора:

Татьяна СОЛОНОАРЬ

Тел.: /373 22/ 229-335

Прием объявлений и отчетов:

capital@market.md, ziarulcm@gmail.com

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василя Александри, 115.

(угол бул. Штефан чел Маре)

Расчетный счет: 225139437,

ф/к 1003600114204,

КБ “Eximbank - Gruppo Veneto Banca” АО, филиал №11, Кишинэу, BIC EXMMMD22436.

В номере использованы материалы информационных агентств “Moldpres” и “InfoMarket”.

Статьи, помеченные знаком №, публикуются на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах “Capital Market”, отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии “Edit Tipar Grup”

Влад Мустяцэ: Застройщикам выгодно работать с риелторами

Как компании удается динамично работать на падающем рынке, почему застройщики с удовольствием платят комиссионные риелтору, ответы на все вопросы в интервью главному редактору информационно-аналитического портала "Ипотека.MD" Олегу Косых предоставил генеральный директор компании "Pro Imobil Grup" Влад Мустяцэ.

— Доходы риелторов зависят от активности на рынке недвижимости. Что происходит с количеством сделок по купле-продаже?

— Активность падает и будет падать. И такой темп смогут выдержать только самые сильные компании — как строительные, так и риелторские. Компании, где бизнес-процессы организованы, и присутствует хороший уровень обслуживания.

На кишиневский рынок недвижимости очень «давит» внешний фактор, то есть люди, которые приезжают из-за границы, чтобы продать свою недвижимость и уехать туда, где они могут купить другую недвижимость.

Если раньше они владели в Кишиневе квартирой в виде инвестиций, чтобы деньги не потратить и даже заработать, то сейчас пришло осознание, что лучше продать здесь, где нет спроса, и вложитьсь в какую-нибудь ипотеку в той же Испании или Италии.

Это очень выраженная тенденция, причем на всех уровнях, от экономкласса до элиткласса, сверхдорогих домах, где люди уже готовы уехать, а бизнес переведен в Петербург или Москву.

Таким образом, мы можем констатировать: регистрируется много продаж, после которых не следует покупка нового жилья в Молдове. Деньги уходят за рубеж.

— Покупатель все чаще обращает внимание на новострой.

— Для нас важно, чтобы люди покупали. И неважно, что это будет — вторичное жилье или новострой.

— Но застройщики не любят делиться доходами.

— Когда это сотрудничество взаимовыгодно, все получается!

— Почему? Какое вы им сделали предложение, от которого они не смогли отказаться?

— Им выгодно с нами работать. Во-первых, мы не вносим разлад в созданную застройщиками маркетинговую систему. А во-вторых, мы приводим им своих клиентов, по каждому случаю обсуждаются условия продажи, мы получаем какие-то скидки, чтобы сделка состоялась.

Наше преимущество в том, что мы обеспечиваем примерно 70% покупателей, которые готовы заплатить сразу 100% стоимости недвижимости. К нам обращаются люди, у которых есть уже 30-40 тыс. евро, и они хотят скидку. А такие суммы очень приветствуются всеми застройщиками. Вот наше главное преимущество.

Ведь обычно у застройщиков так: клиент платит первый взнос, заключая договор. Компания получает 5-7 тыс. евро, квартира продана. И что дальше? Эти деньги застройщик потратит за 30 минут. И все. А деньги, чтобы продолжать стройку, нужны. И второй транш только через год.

— Получается, кризис сыграл вам на руку?

— Очень многое на рынке зависит от риелтора. Это осознали даже строительные компании, до которых дошло, что прораб, который пускает потенциальных клиентов на объект, это не тот продавец, в котором они нуждаются сегодня.

Ведь они теряли деньги потому, что, наняв какую-то неподготовленную девочку и доверив ей продажи, они несли огромные убытки, закредитовывались по уши, а в итоге банкротились.

А все потому, что профессиональный отдел продаж призван обеспечить регулярный приток денег, необходимый для финансирования стройки. Продавать — это одна из сегментов. Да, сегодня они серединки, но темпы их развития очень впечатляют. Года через два они обойдут по многим параметрам тех, кто сегодня в лидерах или были таковыми несколько лет назад.

— Кто они?

— Мне очень нравится стратегия бизнеса, организация работы, менеджмент «Dansicons». Отлично развивается «Lagmar», с которым у нас партнерские отношения. «Kirsan Com» — очень хорошая компания, со своей спецификой, но они дают то, что нужно рынку.

— Вы приводите клиента застройщику. На ком лежит ответственность, что дом, к примеру, будет сдан?

— Мы полностью открываем данные кадастра клиенту. Если есть кредит — то каков его размер. Существуют компании, которые строят без кредита, правда, таких мало. И если участок стоит 100 тыс., а он заложен за 3 млн, то ясно, что впоследствии могут быть проблемы.

А если фирма дом подняла, а там кредит всего в 50 тысяч евро, это не страшно. Поэтому мы и даем клиенту всю информацию, а он на ее основе принимает решения. Мы, естественно, высказываем свое компетентное мнение: есть риск или нет, и каков его уровень — приемлемый или запредельный.

Мы не идем на сделки ради сделок. У нас есть сложившаяся репутация, и мы не хотим ее терять ради каких-то сиюминутных выгод. Мы даже отказались работать с некоторыми застройщиками, в том числе и очень крупными. Мы не хотим брать на себя их проблемы. И клиентов об этом обязательно предупреждаем.

Кстати, насчет рисков. Есть и нотариусы, которые вроде неплохо зарабатывают, но участвуют в сомнительных схемах. Один раз увидел фамилию нотариуса, потом снова она мелькает в связи с тем

же объектом, который был ранее предметом судебного спора. И ты понимаешь, что эта квартира «гуляет» по городу, кто-то же ее покупает у мошенников, которые ее продают не один раз. Риелтор это видит и предупреждает клиента.

Это тем более важно, что в последнее время появилась тенденция: итальянцы покупают у нас жилую недвижимость. У них там ужесточается налогобложение, и под его нажимом они уводят деньги в Молдову, где режим более благоприятный. Покупают в основном жилье. Они в него верят. И не хотелось бы, чтобы они разочаровались в своих инвестициях из-за местных мошенников.

— Какую долю в вашей компании занимают сделки с первичкой и вторичкой?

— 60:40 в пользу вторички, но надо понимать, что первичка строится, а вторички больше не будет. Зато ужесточится конкуренция среди застройщиков. Они будут еще реальнее смотреть на ситуацию и делать интересные проекты и предложения для покупателей, в том числе и через скидки.

Соответственно, будет интереснее и покупателю расставаться со своей вторичкой, чтобы купить новострой.

— Какова доля «ProImobil» на рынке?

— Мы ею пока довольны, но в ближайшем будущем планируем нарастить ее вдвое.

— Ваша компания успешно развивается, о ее визуальном присутствии другие риелторские агентства могут мечтать. За счет чего вы добились такого динамичного развития?

— Я бы объяснил это совокупностью факторов — репутацией, нашей ежедневной работой.

Мы начинали работать в условиях кризиса. Поэтому мы не знаем, что это такое — когда деньги падают с неба. Все эти годы это была ежедневная работа, которая теперь дает свои плоды, в том числе и в плане видимого присутствия компании.

В это направление вкладывают немалые деньги, может быть, даже в ущерб общей прибыльности, но происходит это осознанно, потому что мы делаем упор на развитие компаний.

— Давайте вернемся к рынку.

Как отражается на ценах слабая активность?

— Вторичка демонстрирует медленное, но стабильное понижение в последний год. Но это продлится недолго. Кстати, в этом есть и плюсы — благодаря хорошему риелтору можно найти весьма неплохое предложение.

Ведь из-за слабого спроса — многие уезжают и ограничены в сроках продажи — для покупателей встречаются очень интересные предложения.

Поэтому я рекомендую не ждать долго, надеясь на снижение цен, скажем, на 2%, а брать появившееся хорошее предложение.

Наше агентство как раз и работает с такими объектами, где люди реально заинтересованы продать квартиру. Мы беремся за реализуемые сделки, когда намерения сторон ясны.

Если говорить о первичном рынке, то здесь ситуация тоже меняется. Тем, кто купил квадратный метр за 700 евро с поэтапной оплатой, тяжело осознавать, что теперь такая же квартира стоит 620 или 640 евро при сдаче в эксплуатацию. Но если люди живут за границей, и эта квартира не используется, то тяжело и медленно, но люди начинают мириться с убытками. Они уже готовы зафиксировать потери.

— Ценовые перспективы...

— Я жду стабилизации в течение следующих 4-5 месяцев, а потом придет медленный рост. Думаю, что до ценового дна осталось 3-4% от нынешних уровней. Но нужно искать квартиру даже сегодня, потому что есть предложения на 10-15% ниже от этих среднеарифметических цен, ведь все зависит от конкретной ситуации продавца.

Для этого важно обратиться к грамотному специалисту, потому что такие объекты, в том числе и коммерческие площади в хороших местах, уходят за 2-3 дня. Как в хорошие времена.

— На рынке усиленно муссируется информация о том, что услуги по оценке недвижимости концентрируются в руках одной единственной компании...

— Каждый банк в этом отношении ведет собственную политику. Это все индивидуально в каждом банке, и нельзя обобщать. У каждого банка есть свой список компаний, которым он доверяет оценку. Мы работаем с «Victoriabank» и «Unibank», активно сотрудничаем с «Prime Capital».

— Как растет доля ипотеки при сделках с недвижимостью?

— Если 10 лет назад эта доля составляла 4%, то сегодня около 15% сделок осуществляются с использованием ипотечных кредитов. И рост продолжится, мы идем по западному типу, где все приобретается в кредит.

На развитие ипотеки влияет и политика кредитных организаций. Например, «Prime Capital» славится оперативностью, и если квартира продается по хорошей цене, а денег клиенту не хватает, мы рекомендуем их, потому что там буквально за три дня могут выдать кредит. И человек покупает квартиру, где он сэкономил 5-10 тысяч евро.

Для риелтора ипотека означает двойной объем работы с документами, но такова реальность.

«Вынужденная» деятельность молдавских бизнесменов

Несмотря на то, что малых и средних предприятий (МСП), или как их часто называют «становой хребет» экономики, абсолютное большинство, деятельность этих компаний оставляет желать лучшего. Часть предпринимателей были просто вынуждены заняться бизнесом, с целью добыть средства к выживанию, но у них нет перспектив развития. Такой вывод содержится в недавно опубликованном докладе Института экономических исследований, изучавшего работу МСП на развивающихся рынках, в том числе и в Республике Молдова.

«Вынужденный характер деятельности в малом бизнесе нашей страны был обусловлен, по большей мере, отсутствием возможности трудоустройства у населения. То есть у большинства предпринимателей нет навыков и способностей к управлению бизнесом. Это надо учитывать особенно при разработке государственной политики, направленной на поддержку малых и средних предприятий», — считает Елена Акулай, автор указанного доклада.

В Республике Молдова к «вынужденным» предпринимателям, в первую очередь, относят лиц, располагающих патентами, и лиц свободных профессий, а также часть владельцев микропредприятий, работающих в виде индивидуальных предпринимателей, и обществ с ограниченной ответственностью.

Е. Акулай рекомендует предпринимателям, желающим расширить свой бизнес, ориентироваться, в частности, на краткосрочную перспективу, то есть сосредоточиться на росте объемов продаж своих товаров, что позволит получить прибыль. «Однако для устойчивого развития в долгосрочной перспективе надо инвестировать в активы, увеличивать число сотрудников и совершенствовать их квалификацию. Если реально взглянуть на положение вещей в секторе МСП, то надо понимать, что большинство из них действует хаотично и спустя какое-то время исчезает. К тому же молдавский предприниматель не вполне отдает себе отчет в необходимости внедрения инноваций, так как шансы на выживание на любом рынке зависят от конкурентоспособности товаров», — отмечает автор доклада.

Так, в докладе отмечается, что около 33,5% предпринимателей не разработали и не внедрили за последние два года никаких инноваций в процессе производства и процессе управления компаниями, другие 20% не располагают планами развития бизнеса. Лишь 31,6% владельцев МСП намерены увеличить объемы производства или расширить ассортимент товаров, но эти меры запланированы для достижения краткосрочного эффекта, и чаще всего не связаны с инновациями.

По информации Национального бюро статистики, количество МСП неуклонно росло в течение последних пяти лет, и составило в 2012 году 49,4 тысяч предприятий, чья доля в ВВП составила 97,5%. Преобладающая доля этих предприятий работает в сфере торгов-

ли — около 20,0 тысяч компаний или 40,5% всех МСП. В перерабатывающей промышленности занято только 4,9 тысяч предприятий, то есть 9,8% всех МСП. Доходы от продаж малых и средних предприятий за этот период составили 7 3057,0 млн лей или 34,5% доходов от продаж всего по экономике.

В докладе приводится еще один показатель, обеспечивающий развитие МСП — поступление инвестиций. Инвестирование — сложный осуществимый процесс в условиях, когда молдавские компании не обладают достаточными собственными финансовыми ресурсами, а доступ к банковскому финансированию, например, ограничен для 73,3% молдавских предпринимателей. Среди регулирующих процедур, затрудняющих развитие бизнеса, примерно 64% предпринимателей часто называют систему налогообложения деловой среды и множественные проверки со стороны налоговых органов (58%). На самом деле, эти проблемы присутствуют практически во всех опросах, проведенных за последние 15 лет.

«Коммерческие банки не изменили своего отношения к таким предприятиям и недостаточно гибки в вопросах кредитования. Они и сейчас предлагают высокие процентные ставки, что никак не устраивает предпринимателей. В целом, требования банков не соответствуют реальным возможностям предприятий», — говорит Виорика Чербушкэ, заместитель директора Организации по развитию малых и средних предприятий (ODIMM). По ее словам, предприниматели, понимающие важность развития, находят возможности для получения кредитования.

В 2013 году, при помощи Фонда гарантирования кредитов, банками было выдано финансирование примерно 160 предприятиям, совокупные инвестиции составили примерно 115 млн лей. В. Чербушкэ утверждает, что эти показатели удвоились по сравнению с 2012 годом, так как была проведена широкая информационная кампания для предпринимателей, рассказывающая об этом государственном инструменте поддержки малого бизнеса. Кроме того, каждый инвестированный лей принес национальной экономике еще четыре лея.

На сегодняшний день, основные программы поддержки малых и средних предприятий, финансируемые либо государством, либо международными партнерами по развитию, включают пилотные программы по привлечению денежных средств, переданных из-за рубежа в экономику, PARE 1+1, проекты улучшения конкурентоспособности, государственный фонд гарантирования кредитов

МОЛДОВА И ТУРЦИЯ НАМЕРЕНЫ ДОСТИЧЬ ОБЪЕМА ДВУСТОРОННИХ ТОРГОВЫХ ОБМЕНОВ В 1 МЛРД ДОЛЛАРОВ

«У нас есть общая цель, а именно в ближайшем будущем достичь одного миллиарда долларов США в рамках двусторонней торговли», — заявил вице-премьер, министр экономики РМ Валериу Лазэр по завершении заседания молдавско-турецкой межправительственной комиссии по экономическому сотрудничеству, которое состоялось в Кишиневе, информирует «МОЛДПРЕС».

«Это амбициозная, но достижимая цель. Существует большой потенциал, который еще не освоен», — сказал министр. Он отметил растущую динамику торговых отношений между Молдовой и Турцией. «Об этом говорят и статистические данные. В прошлом году Турция поднялась на шестое место в списке стран, с которыми мы ведем торговлю, и стала одним из наших основных партнеров. Молдавский экспорт на турецкий рынок вырос в 2,5 раза по сравнению с авансом 11% в целом. Нас радует и структура торговых обменов», — сказал министр экономики.

Протокол заседания молдавско-турецкой межправительственной комиссии по экономическому, торговому и научно-техническому сотрудничеству является «путевым листом для развития наших торговых отношений», подчеркнул он.

Валериу Лазэр также заявил, что у Республики Молдова «очень хорошие отношения на политическом уровне, и наша миссия — придать такую же тональность и торговым отношениям». В 2014 году ожидается подписание Соглашения о свободной торговле с Турцией, которая является частью таможенного союза ЕС. Таким образом, по словам министра экономики, перед двумя государствами открываются новые возможности сотрудничества.

«Подписанный протокол является своего рода картой, которая охватывает все сферы и действия, которые должны быть предприняты», — сказал министр торговли и таможни Турции Хайати Языджи. Турецкий чиновник заявил, что объем внешней торговли с Молдовой достиг в 2013 году 560 млн долларов США, и эта цифра охватывает и Приднестровский регион.

«Мы хотим и делаем все возможное, чтобы во второй половине года организовать визит в Кишинев турецких бизнесменов с инвестиционными проектами», — сказал министр торговли Турции.

Что касается отмены визового режима для молдавских граждан, турецкий министр отметил, что соглашения уже ратифицированы молдавской стороной, а 24 января соглашение о реадмиссии ратифицировал и парламент Турции. Согласно процедуре, в течение 15-ти дней президент страны должен подписать соглашение, и в ближайшее время оно вступает в силу.

По данным Национального бюро статистики, Республика Молдова экспортirовала в Турцию за одиннадцать месяцев прошлого года товаров на сумму 120 млн долларов США (в 2,5 раза больше), а объем импорта составил 342,2 млн долларов, сохранив показатели предыдущего года.

СЕЛЬХОЗПРОИЗВОДИТЕЛИ МОЛДОВЫ СМОГУТ УВЕЛИЧИТЬ ИНВЕСТИЦИИ В СВОЙ БИЗНЕС ЗА СЧЕТ НОВЫХ ИЗМЕНЕНИЙ, ВНЕСЕННЫХ В ПРОГРАММУ КРЕДИТОВАНИЯ COMPACT

Программа была запущена ранее для облегчения доступа фермеров к финансированию для инвестиций в послеуборочную инфраструктуру и сельское хозяйство с высокой добавленной стоимостью.

Как отмечается в сообщении Фонда «Вызовы тысячелетия Молдова», согласно новым положениям, предприниматели могут обращаться за кредитами для строительства или приобретения овощных теплиц, оборудования и/или земли, прилегающей к этим теплицам, приобретения нового оборудования для полива, новых метеорологических станций для сельхозхозяйств. Кроме того, кредиты Compact предстаивляются для закладки плантаций фруктов, ягод, винограда и т. д. При этом минимальная сумма кредита снижена с \$20 тыс. до \$5 тыс. (или эквивалент в леях или евро этой суммы). Максимальная сумма кредитов Compact останется неизменной — \$600 тыс., а срок предоставления займов составит 3-7 лет. Также предприниматели смогут получить в дальнейшем кредиты Compact для приобретения или строительства холодильных установок, помещений для хранения, переработки, упаковки продукции, для покупки оборудования для сортировки, мойки, упаковки, переработки фруктов, овощей, винограда, закупки лабораторного оборудования для контроля качества, грузовиков, соответствующих стандартам EURO 5 или 6, рефрижераторов и т.д.

Кредиты предназначены для сельхозпроизводителей и компаний из АПК, крестьянских хозяйств, частных сельскохозяйственных предпринимателей, микро-, малых и средних предприятий по производству, переработке, сбыту сельхозпродукции, фермерских ассоциаций, кооперативов и т.д. В рамках программы Compact будут финансироваться бизнес-проекты упомянутых сельхозпроизводителей, имеющих частную форму собственности и работающих в пределах границ Унгенского, Ниспоренского, Страшенского, Хынчештского, Леовского, Кантемирского, Кагульского, Теленештского, Каларашского, Оргеевского, Криулянского, Дубоссарского, Новоаненского районов, Гагаузии и населенных пунктов мун. Кишинев. Закупка товаров/работ/услуг из средств кредитов в рамках программы Compact освобождена от НДС и таможенных пошлин.

Общая стоимость Программы кредитования Compact составляет \$12 млн. Она была запущена осенью 2011 г. До настоящего времени выделено 26 кредитов на общую сумму свыше \$4,7 млн. Из них 21 кредит на общую сумму около \$3,7 млн (77,6% от общей суммы) были предоставлены для строительства, восстановления или переоборудования холодильных складов для хранения фруктов/овощей общей вместимостью около 18,7 тыс. т. Кредитование послеуборочной инфраструктуры является одним из четырех комплексных мероприятий проекта перехода к передовому сельскому хозяйству в рамках программы Compact, предусматривающей содействие искоренению бедности в Молдове путем восстановления дорожной инфраструктуры и облегчения перехода к современному сельскому хозяйству.

Лилия ПЛАТОН

InfoMarket

Цены сжигают кошельки НБМ увеличил прогноз инфляции

Национальный банк
Молдовы увеличил прогноз
инфляции на 2014 год до
5,4% – на 0,7 процентного
пункта, сообщила
пресс-служба Нацбанка
Республики Молдова.
Прогноз инфляции на 2015
год составил 4,8%.

«На 2014 и 2015 годы годовая ставка инфляции в среднем увеличится на 0,7 процентного пункта и 0,5 процентного пункта, соответственно, по сравнению с прогнозируемой ранее ставкой. Рост цен на продукты питания на международных рынках является одним из основных факторов роста внутренних цен на продукты питания по сравнению с предыдущими прогнозами», – говорится в прогнозе инфляции.

Как отмечается в сообщении Нацбанка Молдовы, инфляция будет колебаться в течение следующих восьми кварталов в пределах нижней границы интервала ±1,5 процентного пункта от целевого показателя 5%. В НБМ отмечают, что в июне 2013 г. индекс потребительских цен в Молдове за последние 12 месяцев составил 5,5%, сократившись на 0,2 процентного пункта в сравнении с предыдущим месяцем. Месячный уровень инфляции в июне сократился на 0,5%, что было обусловлено снижением цен на продовольственные товары на 1,5%. Цены на непродовольственные товары и тарифы на оказываемые населению услуги увеличились незначительно – на 0,1% в обоих случаях.

Как указывают в НБМ, динамика годовой инфляции в Молдове во II квартале 2013 г. была чуть выше прогнозированного ранее показателя, в основном из-за изменения Национальным бюро статистики процедуры отражения цен на сельскохозяйственную продукцию с выраженным сезонным характером. В Нацбанке подчеркивают, что внутренние и внешние макроэкономические условия не претерпели существенных изменений с момента выхода в мае второго в этом году Обзора инфляции, и, таким образом, гипотезы, использованные при разработке последнего прогноза инфляции, остаются в силе.

В НБМ указывают на то, что баланс рисков в адрес инфляции продолжает оставаться под влиянием комплекса внешних и внутренних факторов, с превалированием дефляционных факторов. Дефляционные давления исходят со стороны слабого мирового экономического роста, умеренного роста цен на нефть, а также сокращения мировых цен на продовольствие на фоне благоприятных метеорологических условий для сбора урожая в 2013 г.

При этом глава НБМ подчеркнул, что новый прогноз не выходит за границы установленных Нацбанком стратегических параметров по инфляции ($5\% \pm 1,5\%$). Он также отметил, что сохраняется риск дефляционного давления на экономику республики, которое будет исходить, в частности, со стороны сокращения совокупного спроса и снижения курса валют основных торговых партнеров Молдовы.

В КОНЦЕ 2013 ГОДА ИНФЛЯЦИЯ СОСТАВИЛА 4,9%

В IV квартале 2013 года среднегодовые темпы инфляции составили 4,9%, что на 0,9 процентного пункта выше, по сравнению с показателем за III квартал 2013 года. Так, если в III квартале 2013 года годовые темпы инфляции были меньше установленных Нацбан-

БОЛЬШЕ ВСЕГО ВЫРОСЛИ ЦЕНЫ НА ЛЕКАРСТВА И ТРАНСПОРТ

Увеличение в годовом выражении в четвертом квартале 2013 года регулируемых цен было обусловлено в основном динамикой цен на транспортные услуги, лекарства и расходы в жилищно-коммунальной сфере, которые в декабре 2013 года увеличились на 16,3, 4,2 и 1,5 процента, соответственно, по сравнению с декабрям 2012 года.

Увеличение расходов на жилье было обусловлено увеличением платежей за жильё на 3,7 процента, тарифов на водоснабжение, канализацию и газ на 6,9 и 1,8 процента, соответственно.

ГОРИЮЧЕЕ НЕ ЯВЛЯЕТСЯ УГРОЗОЙ ДЛЯ ИНФЛЯЦИИ

Данные НБМ показывают, что в четвертом квартале 2013 года среднегодовые цены на топливо колебались в районе 3,3 процента, что на 2,2 процентного пункта ниже, чем в третьем квартале 2013 года. Замедление среднегодовой цены на топливо в течение отчетного периода по сравнению, например, с третьим кварталом 2013 года, было связано с исчезновением инфляционного давления от мировых цен на нефть. Таким образом, в четвертом квартале 2013 года цены на нефть марки «Урал» достигли среднего значения 108,4 долларов США/баррель, снизившись на 1,5 процента по сравнению с третьим кварталом 2013 года. Тем не менее, национальная валюта обесценилась примерно на 1,9 процента по отношению к валютам основных торговых партнеров. Так, в IV квартале 2013 года по сравнению с III кварталом 2013 года было отмечено обесценивание на 1,9 процента молдавского лея по сравнению с долларом США, и на 4,7 процента – по сравнению с единой европейской валютой. Вместе с тем, вопреки усилинию процесса обесценивания, темпы инфляции были умеренные, указывая на отсутствие инфляционного давления со стороны совокупного спроса.

После выраженного спада в годовом исчислении цен на продукты питания в третьем квартале 2013 года, в четвертом квартале 2013 года отмечено годовое ускорение темпов. Таким образом, в среднем отмечен темп в размере 7,1 процента, что на 2,1 процентного пункта выше, чем в третьем квартале 2013 года. Эта динамика среднегодового темпа была вызвана в основном выраженным ростом цен на свежие овощи, картофель, молоко и молочные продукты.

В четвертом квартале 2013 года годовой уровень регулируемых цен вырос и составил 2,8 процента, что на 0,8 процентного пункта выше, чем в третьем квартале 2013 года. Это было обусловлено увеличением вклада компонентов в ежегодный рост регулируемых цен.

Общий вклад в четвертом квартале 2013 года от компонентов «Газовые баллоны» составил 1,4 процентного пункта. Однако вклад «угля» позиционируется на отрицательной отметке тринадцатый месяц подряд, и в четвертом квартале 2013 г. был зарегистрирован в среднем минус 0,3 процентного пункта.

Виктор УРСУ

Поправки в закон о табаке могут привести к значительным потерям государственного бюджета

Одобренный правительством пакет антитабачных законов был направлен на прошлой неделе в парламент. Как сообщило агентству «ИНФОТАГ» Бюро правительства по связям с прессой, документы были одобрены правительством 17 декабря 2013 г.

Согласно сообщению, проект предполагает запретить курение в закрытых и полузакрытых общественных местах, на рабочем месте и в общественном транспорте. Документ также предусматривает санкции как для управляющих помещениями, где запрещено курение, так и для курящих лиц. В окончательном варианте пакет законов предусматривает, что киоски, где продаются табачные изделия, должны располагаться на расстоянии не менее 200 метров друг от друга и в 50 метрах от учебных заведений и медицинских учреждений. Кроме того, запрещается продажа табачных изделий и продукции, содержащей никотин, с 22.00 до 8.00.

В то же время, многие эксперты считают предложенные поправки в Закон «О табаке и табачных изделиях» и в Кодекс о правонарушениях «несовершенными». Как пишет газета «Комсомольская правда в Молдове», «поправки могут привести к значительным потерям государственного бюджета». Документы были переданы на рассмотрение парламента.

«Если депутаты при рассмотрении законопроектов не учтут ряд важных факторов, то треть рынка табачных изделий Молдовы рискует стать теневым. Следует иметь в виду, что легальный табачный бизнес принес бюджету страны в 2013 г. около 1 млрд леев, а в 2014 г. его доля, по предварительным оценкам, составит 5-6% всех доходов. Если предложенные поправки будут приняты в первоначальном варианте, доходы бюджета от этого вида деятельности сократятся более чем на 30%» – отмечается в статье.

Авторы признают, что проект имеет и хорошие стороны, к примеру, ограничения на курение в общественных местах или в присутствии детей, а также предложение о применении санкций в отношении хозяйствующих субъектов за продажу табачных изделий несовершеннолетним.

«При этом не следует упускать из виду спорные или даже рискованные вопросы. В Молдове курильщики составляют около 51% среди мужчин и 22% среди взрослого населения в целом. Разумеется, после вступления закона в силу эти люди не бросят курить, а могут прибегнуть к незаконной продукции: контрафакт и контрабанда. Сигареты, которые в законопроекте предлагается запретить (содержащие аромат мяты, ванили, кофеина и другие добавки), составляют около 1/3 отечественного рынка. В случае принятия этого закона, они не исчезнут с рынка табачных изделий, а будут заменены на нелегальные», – пишет издание.

Источник утверждает, что законодателям надо учитывать «приднестровский фактор» – наличие приднестровского участка границы, который власти страны не контролируют.

«В настоящее время в приднестровском регионе осуществляют свою деятельность много компаний, которые импортируют и производят сигареты. А дальше простая арифметика: треть законного рынка табачных изделий, которая освободится благодаря этому проекту закона, теперь будет занята продукцией сомнительного происхождения, а Молдова из государства-источника контрабандных сигарет превратится в их «импортера», – пишет газета.

По мнению автора, «если авторы законопроекта преследуют благородные цели, то чрезмерное усердие может только навредить».

«При принятии законопроекта необходимо быть уверенными в том, что документ не будет косвенным образом благоприятствовать торговле контрафактными табачными изделиями. А именно к этому может привести запрет на размещение рекламы «легальных сигарет» в местах, где они продаются (киоски, магазины), на выкладку табачных изделий в местах продажи. По сути, это узаконит практику продажи сигарет из-под прилавка. Запрет рекламы в местах продажи табачных изделий лишает потребителей возможности узнать информацию о легальном продукте. В конечном счете, речь не идет о рекламе в прессе или на улице, а строго в местах, посещаемых курильщиками», – говорится в статье.

Авторы считают спорным и требование о том, чтобы предупредительная надпись о вреде курения занимала не менее 75% поверхности пачки сигарет.

«Тем самым проект ограничивает право гражданина получать достоверную информацию о качестве используемого изделия и создает благоприятные условия для торговли контрафактной продукцией. Фактически, законопроект запрещает марку сигарет, которая сама по себе представляет элемент безопасности, гарантию того, что гражданин не покупает контрафактный продукт, который может оказаться весьма опасным для его здоровья», – пишет газета.

Авторам кажется «странным» и «радикальным» предложение о размере предупредительной надписи в 75% пачки, так как в Евросоюзе по данному вопросу существуют совершенно другие нормы.

«В Евросоюзе обязательное требование о предупредительной надписи о вреде курения составляет 30% на лицевой и 40% на тыльной стороне пачки. В соседней Украине, данное требование составляет 50% на передней и обратной сторонах пачки, похожие требования в действуют и в РФ – 30% на лицевой стороне и 50% – от площади оборотной стороны», – утверждает цитируемый источник.

Автор приходит к выводу, что «идея этого законопроекта изначально была хорошая, но, по злому умыслу или нет, искажена чрезмерным усердием или пренебрежением к важным деталям».